

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-16-1-1891-2/12
Sarajevo, 18.7.2012. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 20-07-2012			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01.02	50-19	353/12	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- *Zastupnički dom* -
- *Dom naroda* -

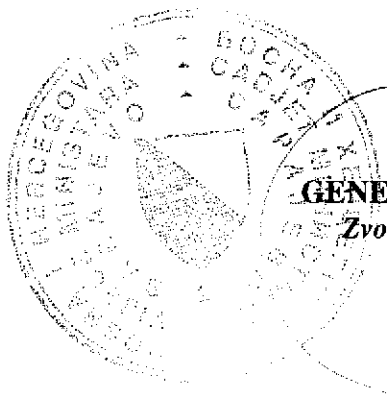
SARAJEVO

PREDMET: Dostava Informacije o stanju javne zaduženosti Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2011. godine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 12. sjednici održanoj 4.7.2012. godine, usvojilo je Informaciju o stanju javne zaduženosti Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2011. godine, te zaključilo da se Informacija dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

U provedbi zaključka Vijeća ministara BiH, u prilogu dostavljamo navedenu informaciju na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i njegovu elektronsku verziju.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

INFORMACIJA O STANJU JAVNE ZADUŽENOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE
na dan 31.12.2011. godine

Sarajevo, maj 2012. godine

SADRŽAJ

1. VANJSKA ZADUŽENOST BOSNE I HERCEGOVINE	7
1.1. Stanje vanjske zaduženosti na dan 31.12.2011. godine	7
1.2. Struktura vanjske zaduženosti BiH prema kreditorima i periodu nastanka obaveze	7
1.3. Dinamika zaduživanja kroz period	11
1.4. Vanjska zaduženost (novi krediti) po sektorima / namjeni korištenja kredita	12
1.5. Kreditni uslovi	13
1.6. Valutna struktura kredita	15
1.7. Pregled neangažovanih kreditnih sredstava po zaključenim kreditnim sporazumima i plaćeni commitment fee	15
1.8. Servisiranje vanjskog duga	16
1.9. Pregled projekata u postupku zaključivanja i projekata u pripremi	20
1.10. Vanjske državne garancije	20
1.11. Garancije entiteta i Distrikta	21
2. ZADUŽENOST NEVLADINOG SEKTORA	22
3. UNUTRAŠNJA ZADUŽENOST BOSNE I HERCEGOVINE	23
3.1. Direktni i indirektni unutrašnji državni dug	24
3.2. Unutrašnji dug entiteta i Brčko distrikta BiH	24
3.2.1. Procjenjene obaveze po osnovu unutrašnjeg duga entiteta i Distrikta	24
3.2.1.1. Stara devizna štednja	25
3.2.1.2. Obaveze po osnovu ratnih potraživanja	25
3.2.1.3. Opšte obaveze	27
3.2.2. Refundacija poreza općinama i fondovima po osnovu izmirenja poreza putem obveznica Republike Srpske	28
3.2.3. Obaveze po kreditima	28
3.2.4. Trezorski zapisi entiteta	29
3.2.5. Dugoročno zaduženje emisijom obveznica	30
3.2.6. Indirektni dug entiteta	30
3.3. Unutrašnji dug općina, gradova i kantona	31
3.3.1. Unutrašnji dug kantona u FBiH	31
3.3.2. Unutrašnji dug gradova	31
3.3.3. Unutrašnji dug općina	31
3.4. Restitucija	32
4. JAVNA ZADUŽENOST BOSNE I HERCEGOVINE	33
ZAKLJUČAK	36

PRILOG 1	Analitički pregled kreditnih zaduženja Bosne i Hercegovine po osnovu vanjskog duga	37
PRILOG 2	Pregled neangažovanih kreditnih sredstava po zaključenim kreditnim sporazumima i plaćeni commitment fee	42
PRILOG 3	Pregled projekata u postupku zaključivanja i projekata u pripremi	45
PRILOG 4	Pregled stanja duga Federacije BiH po osnovu izdatih garancija za zaduženja kantona, općina i javnih preduzeća zaključno sa 31.12.2011. godine	50
PRILOG 5	Pregled garancija Vlade Republike Srpske - odobrena, povučena kreditna sredstva i stanje duga na dan 31.12.2011. godine	54
PRILOG 6	Kvartalni analitički prikaz stanja nevladinog vanjskog duga za period 31.12.2010 – 30.09.2011. godine	56

Uvodne napomene

Predmetna Informacija prezentira stanje javne zaduženosti Bosne i Hercegovine iskazane na dan 31.12.2011. godine, a na osnovu podataka kojima raspolaže Ministarstvo finansija i trezora BiH. Termini korišteni u Informaciji o stanju javne zaduženosti, a na osnovu definicija utvrđenih u Zakonu o zaduživanju dugu i garancijama BiH, član 3. – definicije („Službeni glasnik BiH“, br. 52/05 i 103/09), imaju sljedeća značenja:

Državni dug: državni dug je dug izražen u domaćoj valuti čiji je zajmoprimac Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine u ime Bosne i Hercegovine.

Vanjski državni dug: državni dug nastao u skladu s međunarodnim sporazumom. Dug nastao u periodu od 2. aprila 1992. do 14. decembra 1995. godine ne smatra se vanjskim dugom države.

Direktni vanjski državni dug: dug nastao direktno u ime države, a koji isključuje relevantni vanjski dug dužnika.

Relevantni vanjski dug dužnika: dug Entiteta ili Distrikta u čije ime se zadužilo Ministarstvo.

Vanjska državna garancija: garancija države da će zajam koji je predmet međunarodnog sporazuma otplatiti u cijelosti ili djelimično ukoliko to ne uradi zajmoprimac.

Dug entiteta, Distrikta: dug izražen u domaćoj valuti čiji je zajmoprimac, direktno ili indirektno, ministarstvo finansija entiteta u ime entiteta / Direkcija za finansije Brčko distrikta BiH u ime Distrikta.

Vanjski dug Entiteta, Distrikta: dug Entiteta, Distrikta koji je predmet međunarodnog sporazuma zaključenog u skladu sa procedurama definisanim Zakonom o zaduživanju dugu i garancijama BiH.

Unutrašnji dug entiteta, Distrikta: dug entiteta ili Distrikta isključujući vanjski dug entiteta ili Distrikta.

Servisiranje duga: uplata sredstava svake fiskalne godine za glavnica, kamatu, diskont i druge obaveze po osnovu duga, uključujući ostale prateće troškove.

Garancije entiteta, Distrikta: garancije na zajmove plative i u domaćoj i stranoj valuti, za koje je Ministarstvo, u ime Entiteta / Direkcija za finansije Distrikta, nosilac garancije.

Ostali termini

- **Javni dug Bosne i Hercegovine:** zbir vanjske i unutrašnje zaduženosti (državni dug, dug entiteta i Distrikta, dug kantona, općina i gradova).
- **„Stari“ dug:** vanjski državni dug nastao prije 02.04.1992. godine, odnosno dug koji je Bosna i Hercegovina preuzela kao naslijeđene međunarodne obaveze, nastale do 02.04.1992. godine, a koje su nakon pregovora sa ino-povjericima rekonstruisane i reprogramirane.
- **„Novi“ dug:** vanjski dug nastao poslije 14.12.1995. godine.
- **Ugovoreni krediti:** ukupni iznosi ugovorenih kredita u skladu sa međunarodnim sporazumima.
- **Angažovani krediti:** ukupni iznosi „povučenih“ kredita do posmatranog perioda, uključujući "stari" dug.
- **Neangažovani krediti:** ukupni iznosi ugovorenih kredita zaključenih u skladu sa međunarodnim sporazumima umanjeni za ukupne angažovane iznose.
- **Stanje zaduženosti:** ukupni angažovani iznosi kredita umanjeni za otplaćene glavnice.
- **SDR (*Special Drawing Right*)** - Specijalna prava vučenja, obračunska jedinica koju koristi IMF, Svjetska banka i nekoliko drugih međunarodnih finansijskih institucija. Sastoji se od korpe valuta koju sačinjavaju (US Dolar 41,9%, Euro 37,4%, japanski Yen 9,4% i britanska Funta 11,3%).
- **SBA (*Stand-by arrangement*)** – Stand-by aranžman
- **CPU zajmovi – IBRD**, koji su nominirani u «Currency pool unit » (CPU) su multivalutne obaveze koje odgovaraju ekvivaletnu u USD. Svaka obaveza dužnika je dio pula valuta i ima istu kompoziciju valuta kao i svi drugi zajmovi pula valuta (SDR, npr.) Najmanje 90% vrijednosti pula valuta koja je ekvivaletna USD, sadržano je u fiksnoj stopi (omjeru) valuta:
1 USD : 125 JPY : 1 EUR.
- **NET Charges (*SDR kamata i naknada*)** - kamate na držanje SDR-ova i naknada za neto kumulativne alokacije.
- **GRA Charges (*General Resources Account*)** – troškovi korištenja fonda kredita - kvartalna naknada, obračunata na osnovu sedmičnih kamatnih stopa.

- **Assessment** (*SDR Annual Assessments*) - procjenjeni iznos administrativnih troškova Odjeljenja SDR-a sa Generalnog Računa. Plaćanje se vrši se jednom godišnje.
- **Commitment fee** (*trošak/naknada za odobrena, a neangažovana sredstva*) - obračunava se u skladu sa generalnim uslovima nekih kreditora i uglavnom je ugrađen u standardne uslove poslovanja inokreditora. Naknada za odobrena, a neangažovana sredstva po SBA se obračunava po stopi koja zavisi od godišnjeg povlačenja iznosa aranžmana i od kvote članice u toku obračunskog perioda (godine) i refundira se kada su dodijeljena sredstva povučena.
- **Service Charge** (*naknada za usluge*) - fiskna naknada do 1% koja se obračunava na svako povlačenje/kupovinu IMF-ovih sredstava sa Računa opštih sredstava, osim kupovina iz pozicija rezervne tranše koje ne podliježu obračunu naknade. Naknada za usluge se plaća istovremeno sa transakcijom.
- **NACE** (statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u Evropskoj uniji) - NACE Rev.1 je osnovna klasifikacija djelatnosti Evropske unije, objavljena 24.10.1990. kao "Propis Vijeća Ministara Evropske zajednice broj 3037/90" (Council Regulation (EEC) No 3037/90 on the statistical classification of economic activities in the European Community). Vijeće Ministara Evropske zajednice je odobrilo ovaj propis 9. oktobra 1990. godine (www.stat.gov.ba/klasifikacije/KDBiH_2010).

1. VANJSKA ZADUŽENOST BOSNE I HERCEGOVINE

1.1. Stanje vanjske zaduženosti na dan 31.12.2011. godine

Stanje vanjske zaduženosti javnog sektora Bosne i Hercegovine iznosi **6.660.217.614 KM** (3.405.315.193 EUR-a)¹.

Dug je alociran na korisnike, tj. entitete, Brčko distrikt BiH (u daljem tekstu Distrikt) i na institucije BiH². Analitički pregled vanjskog državnog duga, duga entiteta i Distrikta dat je u prilogu Informacije (Prilog br. 1).

Tabela 1. Stanje vanjske zaduženosti BiH na dan 31.12.2011. godine

(u KM)

OPIS	VANJSKI DUG				
	Iznos zaduženja	Federacija BiH	Republika Srpska	Distrikt	Institucije BiH
Vanjski državni dug ³	6.508.859.992	4.135.426.148	2.334.586.224	10.878.285	27.969.333
Vanjski dug entiteta ⁴ i Distrikta	151.357.622	101.644.055	49.713.567	-	-
UKUPNO	6.660.217.614	4.237.070.203	2.384.299.791	10.878.285	27.969.333

1.2. Struktura vanjske zaduženosti BiH prema kreditorima i periodu nastanka obaveze

Sa 31.12.2011. godine u ukupnom stanju vanjske zaduženosti Bosne i Hercegovine po strukturi kreditora i dalje se bilježi najveća zaduženost prema međunarodnim finansijskim institucijama u iznosu od 67,06%, dok se najveća zaduženost kod pojedinačnih kreditora bilježi kod Svjetske banke (IDA 27,07%; IBRD 10,39%). Značajne stavke zaduženosti BiH čine i naslijeđeni komercijalni dugovi prema Pariškom i Londonskom klubu kreditora, a kako slijedi:

- WB (Svjetska banka - IBRD, IDA) 37,46 %,
- IMF (Međunarodni monetarni fond) 17,78 %,
- EIB (Evropska investicijska banka) 10,58 %,
- EBRD (Evropska banka za obnovu i razvitak) 7,23 %,
- PK (Pariški klub) 12,39%,
- LK (Londonski klub) 8,14%,
- Ostali kreditori⁵ 12,42%.

¹ Preliminarni podaci – Preračun izvršen po srednjem kursu po kursnoj listi CBBiH broj 256 od 31.12.2011. god. Kurs valuta KWD (1KWD=5,2435KM) , SAR (1SAR=0,402253KM) i KRW (1 KRW = 0,0013 KM), preuzet sa spiska valuta koje nisu uvrštene na dnevnu kursnu listu CBBiH.

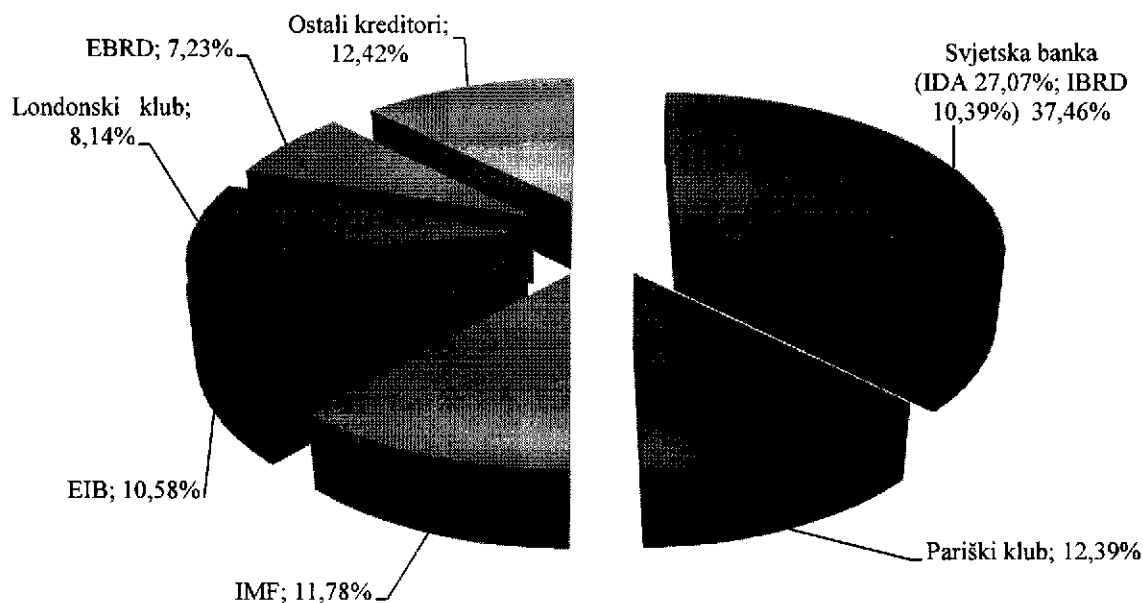
² Za institucije BiH: kredit EBRD-Vazdušni saobraćaj; kredit „1“ Vlada Kraljevine Belgije

³ Procedure i način zaključivanja međunarodnih sporazuma po osnovu vanjskog državnog duga regulisan je Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama BiH, Poglavlje III, član 39 ("Službeni glasnik BiH", br. 52/05 i 103/09) i Zakonom o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", br. 29/00).

⁴ Vanjski dug entiteta i Distrikta regulisan je Članom 49. Zakona o zaduživanju dugu i garancijama BiH i Zakonima o zaduživanju, dugu i garancijama entiteta. Obaveze nastale po ovom dugu izmiruju se direktno od strane entiteta i Distrikta.

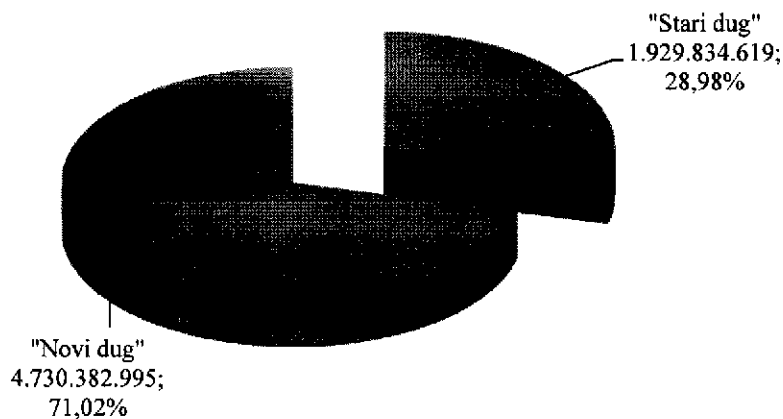

Grafikon 1. Struktura vanjske zaduženosti BiH po kreditorima

Sa stanovišta perioda nastanka obaveza, učešće „starog duga“ u ukupnom stanju vanjske zaduženosti kroz period, ima izražajnu tendenciju smanjenja i iznosi 28,98% ili 1.929.834.619 KM, dok se 71,02% ukupnog stanja vanjske zaduženosti odnosi na „novi dug“, odnosno 4.730.382.995 KM.

Grafikon 2. Vanjska zaduženost BiH sa stanovišta perioda nastanka obaveze

⁵Ostale kreditore čine: Vlada Kraljevine Španije 2,00%, Evropska komisija 1,06%, Republika Portugal 1,06%, Vlada Japana 1,10%, IFAD 1,03%, Izvozno-uvozna banka Koreje 1,60%, KFW 0,14%, Austrijska banka UniCredit grupa 0,58%, Razvojna banka Vijeća Europe 0,56%, Raiffeisen bank AG 0,69%, Kuvajtski fond 0,44%, OFID (OPEC) Fond 0,36%, Saudijski razvojni fond 0,48%, Fortis banka 0,30%, BAWAG 0,26%, Vlada Poljske 0,55% i Vlada Kraljevine Belgije 0,09%.

Tabela 2. Ukupan vanjski dug Bosne i Hercegovine po periodu nastanka obaveza

Godina	"Stari dug"		"Novi dug"		Ukupno
	mil. KM		mil. KM		mil. KM
1996.	1.045	71%	426	29%	1.471
1997.	1.250	68%	598	32%	1.848
1998.	1.305	58%	935	42%	2.240
1999.	2.425	65%	1.320	35%	3.745
2000.	2.498	62%	1.557	38%	4.055
2001.	2.553	58%	1.868	42%	4.421
2002.	2.301	54%	1.989	46%	4.290
2003.	2.067	51%	1.947	49%	4.014
2004.	2.006	50%	2.026	50%	4.032
2005.	2.049	47%	2.289	53%	4.338
2006.	1.798	44%	2.273	56%	4.071
2007.	1.746	44%	2.215	56%	3.961
2008.	1.747	41%	2.493	59%	4.240
2009.	2.062	39%	3.172	61%	5.234
2010.	2.026	32%	4.263	68%	6.289 ⁶
2011.	1.930	29%	4.730	71%	6.660

Cjelovit pregled stanja vanjske zaduženosti alocirane po principu krajnjeg korisnika, po strukturi kreditora i periodu nastanka obaveze prezentira se kroz tabelarni pregled (tabela 3.)

⁶ Revidirani podatak o iznosu vanjskog duga u odnosu na Informaciju o stanju javne zaduženosti BiH na dan 31.12.2010. godine

Tabela 3. Stanje vanjske zaduženosti BiH alocirane po principu krajnjeg korisnika, po strukturi kreditora i periodu nastanka obaveze

(mil. KM)

na dan - 31.12.2011. godine	Ukupno vanjski dug	od toga po osnovu: "novog" duga						Ukupno "novi" dug	od toga po osnovu: "starog" duga				Ukupno "stari" dug
		WB (IDA, IBRD)	IMF	EJB	EBRD	EK	Ostala multil.		Ostala bilat.	WB (IBRD)	Lond. Klub	Pariš. Klub	
Vanjski dug	6.660,22	1.932,22	784,85	704,58	481,54	70,41	119,45	637,32	562,87	541,87	825,09	1.929,83	
od toga alocirano na:													
relevantni dug	4.135,43	1.304,93	523,23	387,90	268,46	44,98	72,25	352,45	268,53	353,52	559,17	1.181,23	
direktni dug	101,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	101,64	0,00	0,00	0,00	0,00	
UKUPNO FBiH	4.237,07	1.304,93	523,23	387,90	268,46	44,98	72,25	454,09	268,53	353,52	559,17	1.181,23	
relevantni dug	2.334,59	627,29	261,62	316,67	188,75	25,43	46,03	120,19	294,33	188,36	265,92	748,61	
direktni dug	49,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49,71	0,00	0,00	0,00	0,00	
UKUPNO RS	2.384,30	627,29	261,62	316,67	188,75	25,43	46,03	169,90	294,33	188,36	265,92	748,61	
relevantni dug	10,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,17	9,70	0,00	0,00	0,00	0,00	
direktni dug	27,97	0,00	0,00	0,00	24,34	0,00	0,00	3,63	0,00	0,00	0,00	0,00	

1.3. Dinamika zaduživanja kroz period

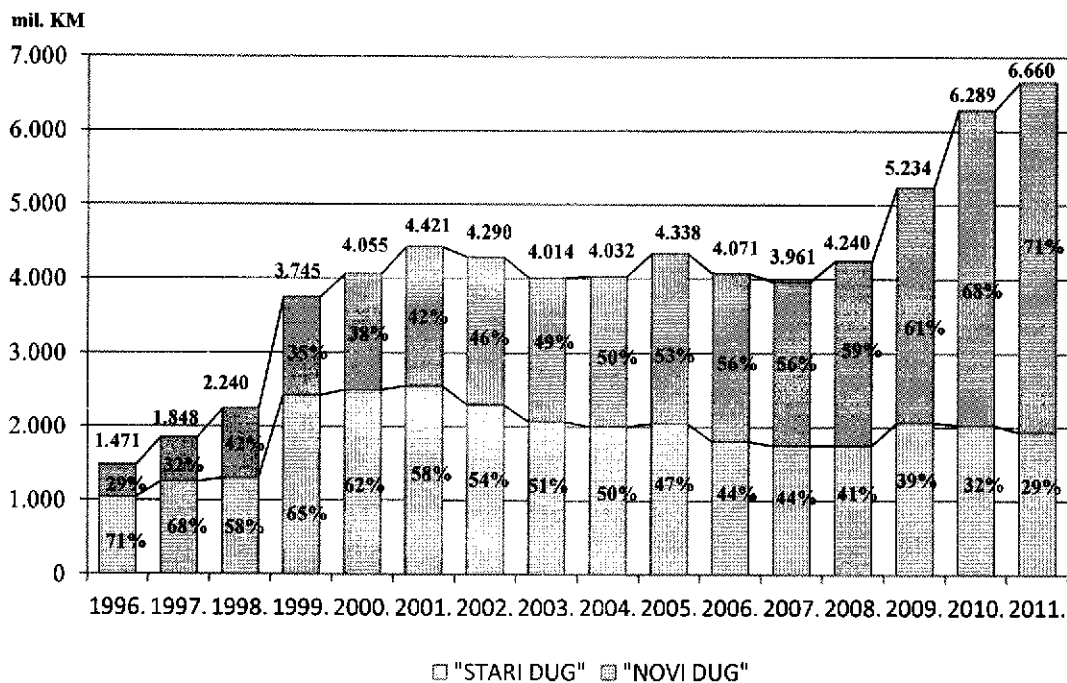
Iskazano povećanje stanja vanjske zaduženosti sa 31.12.2011. godine, u odnosu na 31.12.2010. godine iznosi 371,40 miliona KM, odnosno uvećano je za 5,90%. Navedeno povećanje zaduženosti rezultat je angažovanja odobrenih kreditnih sredstava umanjениh za iznos plaćenih glavnica, uz korekciju dijela koji se odnosi na kursne razlike u posmatranom periodu.

Procentualno povećanje zaduženosti iskazano u 2011. godini je manje u odnosu na 2010. godinu kada je iznosilo 20,16% ili 23,44% u 2009. godini.

Tabela 4. Procentualno povećanje/smanjenje vanjskog duga BiH u odnosu na prethodnu godinu

2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
9,03%	-2,96%	-6,43%	0,45%	7,59%	-6,15%	-2,70%	7,04%	23,44%	20,16%	5,90%

Grafikon 3. Vanjska zaduženost BiH kroz period 1996 - 2011. god.- dinamika zaduživanja

1.4. Vanjska zaduženost (novi krediti) po sektorima / namjeni korištenja kredita

Cijeneći značaj vanjskog zaduživanja sa stajališta namjene ulaganja, kao pokazatelja učinkovitosti ulaganja, daje se pregled vanjskog zaduživanja (po osnovu „novog duga“) kroz period, a uz učešće određenih sektora u stanju vanjske zaduženosti (tabela 5, grafikon 4).

Tabela 5. Namjena kredita u stanju vanjske zaduženosti po osnovu „novog duga“

Krediti za Godina	Infrastruktura ⁷		Javni sektor ⁸		Privredne djelatnosti ⁹		Ukupno "novi dug" mil.KM
	mil.KM	%	mil. KM	%	mil. KM	%	
1996.	134,97	32	246,85	58	43,99	10	425,82
1997.	277,14	46	246,08	41	74,82	13	598,04
1998.	397,96	43	435,86	47	101,30	11	935,13
1999.	540,35	41	627,48	48	152,23	12	1.320,06
2000.	482,53	31	904,91	58	170,02	11	1.557,46
2001.	620,51	33	1.067,74	57	179,96	10	1.868,21
2002.	624,51	31	1.069,82	54	295,00	15	1.989,33
2003.	633,31	33	970,65	50	343,44	18	1.947,40
2004.	739,29	36	929,12	46	357,27	18	2.025,68
2005.	956,22	42	931,17	41	401,65	18	2.289,04
2006.	935,55	41	935,89	41	401,65	18	2.273,09
2007.	968,36	44	690,39	31	556,35	25	2.215,10
2008.	1.217,00	49	731,00	29	545,00	22	2.493,00
2009.	1.508,64	48	1.120,17	35	543,23	17	3.172,04
2010.	1.916,40	45	1.748,04	41	598,17	14	4.262,61
2011.	2.344,97	50	1.714,20	36	671,21	14	4.730,38

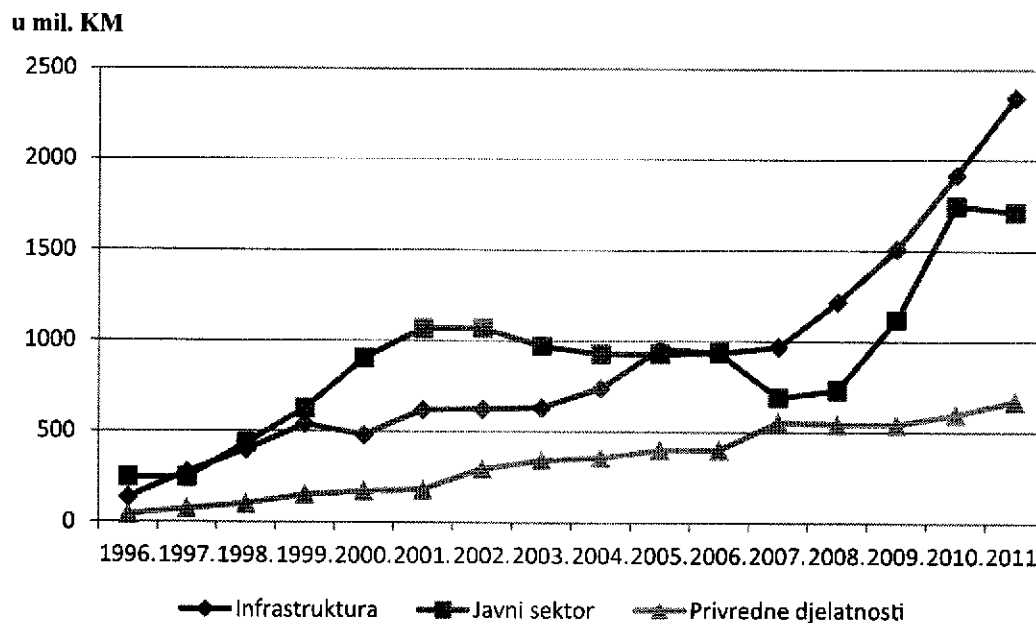
Iz naprijed navedene tabele vidljivo je značajno učešće kreditnih sredstava u infrastrukturi i javnom sektoru sa 50%, odnosno 36%, dok je učešće kredita angažovanih za privredne djelatnosti značajno manje i u 2011. godini iznosilo je 14%.

⁷Infrastruktura obuhvata kredite za podršku sljedećim projektima: telekomunikacije, projekti za vodu, nabavke vozova i vagona, električna energija, cestovna infrastruktura, željeznice, sanacije cesta, javni radovi, lokalno grijanje, plin, stanovanje, lokalni razvoj, transport, projekat hitne rekonstrukcije, upravljanje čvrstim otpadom, projekti cestovne infrastrukture i sigurnosti u BiH itd.

⁸Javni sektor obuhvata kredite za podršku sljedećim projektima: obrazovanje, žrtve rata, razminiranje, kulturno naslijeđe, zdravstveni sektor, projekti za prilagođavanje socijalnom sektoru, razvoj općina, stand-by aranžman, pomoć izbjeglim i raseljenim osobama, makrofinancijska pomoć, pomoć socijalnom sektoru, krediti za podršku budžetu itd.

⁹Privredne djelatnosti obuhvataju kredite za podršku sljedećim projektima: lokalne inicijative, demobilizacija, farme, industrija, šumarstvo, izvozna podrška preduzećima, podrška privatizaciji banaka, trgovina i transportne olakšice, projekti za zapošljavanje, lokalne inicijative, tehnička pomoć u privatizaciji, prilagođavanje poslovnog ambijenta, krediti za privatni sektor, razvoj male poljoprivrede, razvoj i zaštita šuma itd.

Grafikon 4. Namjena kredita u odnosu na stanje «novog duga» kroz period 1996 - 2011. godine

1.5. Kreditni uslovi

Tabela 6. prikazuje ukupan iznos zaduženja Bosne i Hercegovine po osnovu „starog“ i „novog duga“, vrstu kamate u kojoj su krediti ugovoreni, njihovo učešće u ukupnom zaduženju, kao i trenutno stanje duga po fiksnoj i varijabilnoj kamati, a kako slijedi:

- kamatna stopa ukupno ugovorenih kredita
  - 1,71% - prosječna kamatna stopa
  - 55,07% - kredita sa fiksnom kamatnom stopom
  - 44,93% - kredita sa varijabilnom kamatnom stopom

- kamatna stopa ugovorenih kredita po osnovu „starog“ duga
  - 1,94% - prosječna kamatna stopa
  - 46,86% - kredita sa fiksnom kamatnom stopom
  - 53,14% - kredita sa varijabilnom kamatnom stopom

- kamatna stopa ugovorenih kredita po osnovu „novog“ duga
  - 1,61% - prosječna kamatna stopa
  - 58,42% - kredita sa fiksnom kamatnom stopom
  - 41,58% - kredita sa varijabilnom kamatnom stopom

Tabela 6. Kamatna struktura vanjskog duga Bosne i Hercegovine

Ukupni dug	Stanje duga			Od toga	
	Ukupno	"u otplati"	u „grace” periodu	sa fiksnom k.s.	sa promjenjivom k.s.
Iznos KM	6.660.217.614	3.959.495.685	2.700.721.929	3.667.817.497	2.992.400.112
% učešće	100,00	59,45	40,55	55,07	44,93
Prosječna kamatna stopa %	1,71	-	-	1,48	1,98

Od toga “stari dug”	Stanje duga			Od toga	
	Ukupno	“u otplati”	u „grace” periodu	sa fiksnom k.s.	sa promjenjivom k.s.
Iznos KM	1.929.834.619	1.863.001.044	66.833.575	904.372.238	1.025.462.381
% učešće	100,00	96,54	3,46	46,86	53,14
Prosječna kamatna stopa %	1,94	-	-	2,38	1,55

Od toga “novi dug”	Stanje duga			Od toga	
	Ukupno	"u otplati"	u „grace” periodu	sa fiksnom k.s.	sa promjenjivom k.s.
Iznos KM	4.730.382.995	2.096.494.641	2.633.888.354	2.763.445.259	1.966.937.736
% učešće	100,00	44,32	55,68	58,42	41,58
Prosječna kamatna stopa %	1,61	-	-	1,19	2,21

Kada se uzmu u obzir sva kreditna zaduženja Bosne i Hercegovine, prosječno ugovoreni rok amortizacije kredita je 22,6 godina, prosječan „grace“ period je 6,7 godina, a prosječna otplata postojećih kreditnih zaduženja je 15,87 godina¹⁰.

¹⁰Radi se o aritmetičkom prosjeku izračunatom na bazi postojećih ino kredita.

1.6. Valutna struktura kredita

Većina vanjskog duga (88,45%) ugovorena je u: EUR, SDR (Special Drawing Rights) i USD (tabela 7).

Ukoliko se posmatra valutna struktura otplate kredita na dan 31.12.2011. godine, vidljivo je većinsko učešće dvije valute, EUR-a i USD-a, sa oko 96%, pri čemu se bilježi rast plaćanja u EUR-ima u 2011. godini u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 7. Valutna struktura kredita

Valuta	Valutna struktura ugovorenih kredita		Valutna struktura stanja duga		Valutna struktura otplate kredita	
	2010. godina	2011. godina	2010. godina	2011. godina	2010. godina	2011. godina
EUR	50,13%	50,68%	42,48%	44,45%	63,01%	66,40%
SDR ¹¹	28,20%	27,95%	38,23%	37,43%	-	-
USD	9,93%	9,88%	10,26%	9,41%	32,75%	29,05%
CPU	5,09%	5,09%	4,69%	4,28%	-	-
Ostale valute ¹²	6,65%	6,40%	4,35%	4,43%	4,24%	4,55%
UKUPNO	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

1.7. Pregled neangažovanih kreditnih sredstava po zaključenim kreditnim sporazumima i plaćeni commitment fee

Zaključno sa 31.12.2011. godine ugovoreno je vanjskih kredita u ukupnom iznosu od 9.605.073.006 KM¹³. Od tog iznosa angažovano je 7.810.479.520 KM, a očekuje se angažovanje 1.794.593.486 KM (Prilog br. 1).

Pri ovome treba imati u vidu da commitment fee predstavlja trošak koji se obračunava u skladu sa generalnim uslovima nekih od kreditora, i kao takav ugrađen je (uglavnom) u standardne uslove poslovanja inokreditora.

Prilog br. 2 Informacije, daje pregled neangažovanih kreditnih sredstava po zaključenim kreditnim sporazumima i plaćeni commitment fee.

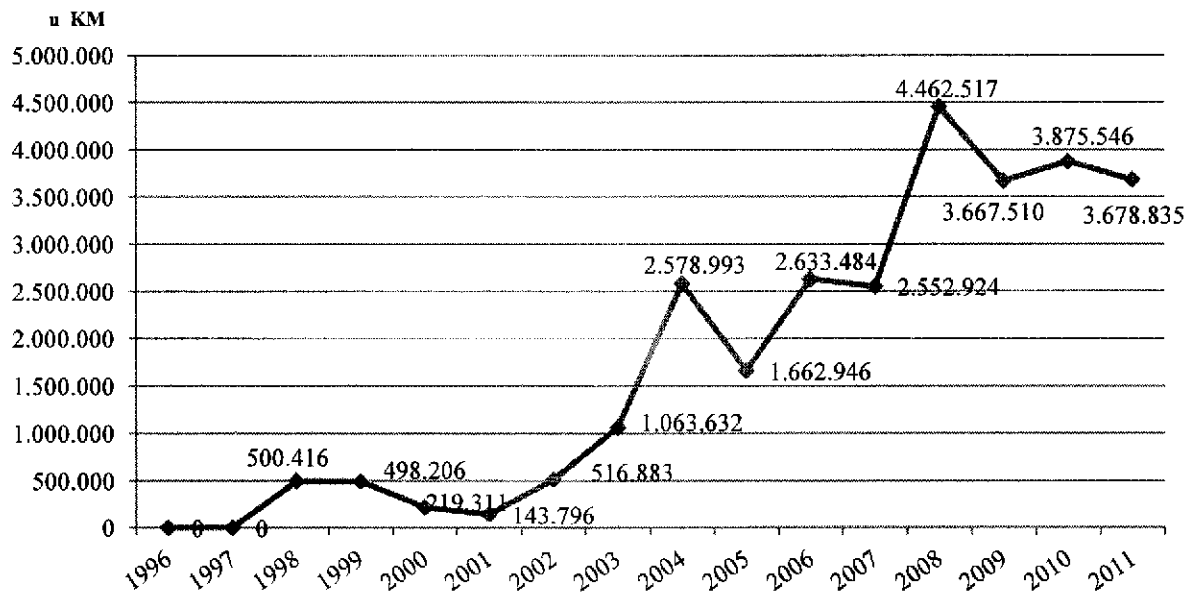
¹¹ Obaveze prema IMF-u – kao efektivna za kupovinu SDR-ova koristi se EUR

¹² Ostale valute čine: JPY, KRW, CHF, KWD, SAR, CAD, SEK, DKK, GBP

¹³ Navedeni iznos ne uključuje ugovorene i otplaćene kredite do posmatranog perioda, ugovorene iznose direktnog duga entiteta i Distrikta, kao ni odobreni a „neangažovani“ iznos po SBA.

Grafikon 5. Kretanje troškova commitment fee-a u periodu 1996 - 2011. godine

1.8. Servisiranje vanjskog duga

- **Servisiranje vanjskog državnog duga**

U posmatranom periodu 01.01. do 31.12.2011. godine, sve dospjele obaveze po vanjskom dugu, a po kojima je Bosna i Hercegovina nosilac obaveze, su izmirene u ukupnom iznosu od 340,02 miliona KM. Od navedenog iznosa se na otplatu glavnice odnosi 235,53 miliona KM ili 69,27%, a na otplatu kamate, bankarskih provizija, servisnih i drugih troškova 104,49 miliona KM ili 30,73% ukupno plaćenog iznosa.

Posmatrano po kreditorima, najviše ili 91,26 miliona KM isplaćeno je Svjetskoj banci, što čini 26,84 % ukupno servisiranog iznosa. U strukturi isplaćenih obaveza ovom kreditoru, obaveze za stari, naslijeđeni dug po IBRD zajmovima iznose 46,79 miliona KM, a za nova kreditna zaduženja 1,38 miliona KM. Plaćene obaveze po dospjelim IDA kreditima iznose 43,10 miliona KM.

Nadalje, Evropskoj banci za obnovu i razvoj isplaćeno je 72,60 miliona KM, Londonskom klubu kreditora 70,93 miliona KM, Evropskoj investicijskoj banci 30,87 miliona KM, Pariškom klubu kreditora 28,47 miliona KM, Međunarodnom monetarnom fondu 15,46 miliona KM, EUROFIMA-i 8,40 miliona KM, Evropskoj komisiji 4,84 miliona KM, Fortis banci 3,57 miliona KM, Vladi Japana 2,98 miliona KM, Saudijskom fondu za rekonstrukciju i razvoj 2,61 milion KM, Međunarodnom fondu za razvoj poljoprivrede (IFAD) 1,93 miliona KM, Izvozno-uvoznjoj banci Koreje 1,27 miliona

KM, Vladi Kraljevine Španije 1,18 miliona KM, dok je ostalim kreditorima¹⁴ isplaćeno 3,65 miliona KM. U navedenom iznosu obaveza Federacija BiH participira sa 212,68 miliona KM, Republika Srpska 123,95 miliona KM, Distrikt 0,12 miliona KM, te državne institucije BiH 3,27 miliona KM.

Tabela 8. Pregled plaćenih obaveza po osnovu vanjskog duga za period 01.01.-31.12.2011 godine na mjesečnom i kvartalnom nivou (u mil. KM)

Mjesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO
Iznos plaćenih obaveza	7,61	17,56	17,41	20,64	25,17	73,65	8,03	21,43	19,59	22,78	27,50	78,65	340,02
Kvartal	I KVARTAL			II KVARTAL			III KVARTAL			IV KVARTAL			UKUPNO
Iznos plaćenih obaveza	42,58			119,46			49,05			128,93			340,02

- *Servisirane obaveze kroz period 2001-2011. godine*

Niže navedena tabela 9. daje pregled plaćenih obaveza po osnovu vanjskog duga za period 2001 - 2011. godina, po kojima je Bosna i Hercegovina nosilac obaveza kao i direktan dug entiteta, sa strukturom plaćanja glavnica i kamata, servisnih i drugih troškova. Imajući u vidu da je većina kredita odobrenih Bosni i Hercegovini dospjela na naplatu, tj. da je istekao „grace“ period, učešće plaćenih glavnica u strukturi ukupno servisiranih obaveza, u odnosu na plaćene kamate, servisne i druge troškove, bilježi tendenciju rasta.

Tabela 9. Pregled plaćenih glavnica i kamata kroz period 2001 - 2011. godina¹⁵ (mil. KM)

		2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Bosna i Hercegovina	Glavnica	48,77	131,16	166,51	147,41	142,36	169,97	138,35	121,30	150,83	211,37	235,53
	Kamata serv.i dr.trošk.	129,24	103,87	87,70	79,32	88,10	99,58	100,74	108,75	95,05	89,51	104,49
	Ukupno (1)	178,01	235,03	254,21	226,73	230,46	269,55	239,09	230,05	245,88	300,88	340,02
Federacija BiH	Glavnica	0,00	0,00	1,10	1,47	1,83	2,20	2,22	21,76	2,81	2,97	3,04
	Kamata serv.i dr.trošk.	0,57	0,96	1,37	0,80	1,15	1,42	1,83	1,68	2,68	2,94	2,87
	Ukupno (2)	0,57	0,96	2,47	2,27	2,98	3,61	4,05	23,44	5,49	5,90	5,91
Republika Srpska	Glavnica	0,30	0,12	0,61	0,72	0,76	0,54	0,55	0,33	0,03	0,00	2,90
	Kamata serv.i dr.trošk.	0,00	0,00	0,13	0,24	0,24	0,29	0,27	0,26	0,25	0,25	0,47
	Ukupno (3)	0,30	0,12	0,75	0,96	1,00	0,82	0,82	0,59	0,28	0,25	3,37
Ukupno (1+2+3)		178,88	236,11	257,42	229,96	234,44	273,99	243,96	254,08	251,65	307,04	349,30

¹⁴Ostali kreditori: KfW, OPEC, CEB, Vlada Kraljevine Belgije, UniCredit Bank Austria, Raiffeisen bank i BAWAG.

¹⁵Navedeni pregled odnosi se na servis vanjskog duga, gdje je nosilac obaveza BiH, kao i direktna zaduženja entiteta u čijoj ingerenciji je servisiranje istih.

- ***Servisiranje obaveza po III Standby aranžmanu (III SBA)***

Bosni i Hercegovini je 08.07.2009. godine odobren kreditni aranžman kod IMF-a (III SBA) u ukupnom iznosu od 1.014.600.000,00 SDR (cca 1,2 milijarde EUR-a; cca 2,3 milijarde KM).

Planirani period trajanja aranžmana je 2009–2012. godina, uz planirano angažovanje sredstava kroz 12 tranši. Period otplate kredita je pet godina od datuma „povlačenja“ svake tranše, uključujući „grace“ period od tri godine. Glavnica svake tranše otplaćuje se kvartalno, u periodu od dvije godine, u osam jednakih rata. Plaćanje kamate se vrši kvartalno od momenta povlačenja tranše, dok se ostali troškovi koji su vezani za SBA plaćaju prilikom povlačenja svake tranše.

Zaključno sa 31.12.2011. godine, angažovano tj. „povučeno“ je 338.200.000,00 SDR kroz 4 tranše, tj. 3 „povlačenja sredstava“, a kako slijedi:

Tranša	Datum „povlačenja“	Iznos „povučenih“ sredstava u SDR	Protivvrijednost u KM na dan „povlačenja“
I	10.07.2009.	182.630.000,00	396.478.072,27
II i III	26.03.2010.	121.750.000,00	270.609.823,66
IV	19.10.2010.	33.820.000,00	74.237.515,97
Σ		338.200.000,00	741.325.411,90

Imajući u vidu da period trajanja „povlačenja“ tranši završava u junu 2012. godine, ova Informacija ne sadrži projekcije servisiranja vanjskog duga po preostalim „neangažovanim„ tranšama.

Kako prva glavnica po angažovanim tranšama dopijeva u oktobru 2012. godine, a posljednja u oktobru 2015. godine, zaključno sa 31.12.2011. godine nije bilo plaćanja glavnica po angažovanim tranšama, te se daje pregled plaćenih (standardnih) troškova (NET Charges, GRA Charges, Assessment, Commitment fee i Service Charge) po SBA odnosno članstvu u IMF-u (zaključno sa 31.12.2011. godine) sa projekcijom plaćanja glavnice, kamate, i ostalih troškova po angažovanim tranšama.

Tabela 10. Pregled plaćenih troškova od aktiviranja III SBA

	2009.		2010.				2011.			
	III Q	IV Q	I Q	II Q	III Q	IV Q	I Q	II Q	III Q	IV Q
SDR	1.312.956,00	668.241,00	1.096.502,00	839.480,00	1.690.181,00	1.287.907,00	1.307.098,00	1.381.275,00	3.045.506,00	1.298.897,00
KM	2.847.607,03	1.401.283,44	2.407.285,37	1.911.113,64	3.864.341,72	2.818.108,19	2.930.520,72	2.956.988,59	6.662.588,51	2.912.788,40

Tabela 11. Projekcija plaćanja obaveza prema IMF-u do kraja otplate III SBA¹⁶ - povučene tranše

Godina	SDR	KM ¹⁷
2012.	26.953.518	62.550.248
2013.	140.302.854	325.596.764
2014.	147.885.442	343.193.457
2015.	32.581.352	75.610.599

- **Projekcija obaveza po dospelju**

Projekcije stanja duga i obaveza, uključuju kredite koji se vode u bazi podataka za javni dug tj. postojeća kreditna zaduženja (Projekcije ne uključuju kredite u postupku zaključivanja i pripreme, kao ni preostale „nepovučene“ tranše IMF-a).

Tabela 12-a Projekcija stanja vanjskog duga BiH i obaveza po osnovu servisiranja (mil KM)

Opis	2012.	2013.	2014.	2015.
Stanje duga na dan 31.12.	7.012,67	6.562,75	6.084,50	5.685,86
Obaveze po osnovu glavnice	322,19	629,33	654,74	438,59
Obaveze po osnovu kamate	130,32	124,41	114,75	102,19
Ukupno obaveze	452,51¹⁸	753,74	769,49	540,78

Učešće projiciranih obaveza po dospelju po osnovu vanjskog duga u odnosu na projicirana kretanja neto prihoda na JRT Uprave za indirektno oporezivanje, iz kojih se servisiraju ino-obaveze, daje se kroz sljedeći tabelarni pregled:

Tabela 12-b Projekcija obaveza po osnovu servisiranja / projekcija Neto prihoda na JRT UIO

	2012.	2013.	2014.	2015.
Servisiranje vanjskog duga BiH (mil. KM)	452,51	753,74	769,49	540,78
Neto prihodi od indirektnih poreza na JRT UIO ¹⁹ (mil. KM)	4.935	5.105	5.331	5.549
Servisiranje vanjskog duga BiH / Neto prihodi od indirektnih poreza na JRT UIO (%)	9,2	14,8	14,4	9,7

¹⁶ Izvor: <http://www.imf.org/external/np/fin/tad/extforth.aspx?memberkey1=75&date1key=2012-03-31&category=forth&year=2012&trxttype=repchg&overforth=f&schedule=exp&extend=y>

¹⁷ Preračun u KM izvršen po kursnoj listi CBBiH br 256 od 31.12.2011. godine.

¹⁸ U navedeni iznos uključene su obaveze po osnovu direktnog duga entiteta kao i korektivni faktor u iznosu 5%.

¹⁹ Izvor: UIO – Odjeljenje za makroekonomsku analizu.

1.9. Pregled projekata u postupku zaključivanja i projekata u pripremi²⁰

Projekti u postupku zaključivanja uključuju projekte koji su u postupku pregovaranja sa kreditorima, postupku odobravanja od strane kreditora, te projekte koji su zaključeni i nalaze se u postupku ratifikacije. Ukupan iznos kreditom finansiranih projekata, koji obuhvata multilateralne i bilateralne kreditore iznosi 869.567.191 EUR. Ovim je obuhvaćeno 32 kreditna sporazuma iz oblasti putne, željezničke, vodovodne i komunalne infrastrukture, energetike, zdravstva, poljoprivrede, bankarstva, kao i predviđena makroekonomska pomoć.

U postupku zaključivanja su i dva ugovora o garanciji za zajam za projekat međunarodni aerodrom Sarajevo i za zajam za projekat autoput Banja Luka – Dobož faza I. Garancije Bosne i Hercegovine se daju na zajmove u ukupnoj vrijednosti 175.000.000,00 EUR.

Projekti u pripremi²¹ odnose se na projekte u pripremi kao i planirane projekte, kako od strane domaćih institucija i korisnika projekata, tako i od strane kreditora.

U Prilogu br. 3 ove Informacije daje se pregled projekata u postupku zaključivanja i projekata u pripremi sa stanjem na dan 11.04.2012. godine.

1.10. Vanjske državne garancije

Imajući u vidu da izdate garancije države ne predstavljaju dug Bosne i Hercegovine, kao ni entiteta, već potencijalni dug, koji će biti plaćen u slučaju neizmirivanja obaveza od strane krajnjeg korisnika, nisu uključene u ukupno stanje javne zaduženosti.

Zakonom o zaduživanju dugu i garancijama BiH (poglavlje V Zakona), između ostalog, definisana je i svrha izdavanja državne garancije, po kojoj Bosna i Hercegovina može izdati garanciju namijenjenu finansiranju kapitalnih investicija, ili za provođenje prioritetnog projekta koji je od značaja za ekonomsku stabilnost zemlje.

U dosadašnjem periodu, dospjele obaveze po izdatim garancijama su blagovremeno izvršavane od strane krajnjih korisnika. Obaveze po osnovu garancije „Voda za Tuzlu iz jezera Modrac“ se redovno izmiruju i do sada je po osnovu glavnica otplaćeno ukupno 3.403.144,00 KM. Ostali preuzeti krediti po kojim su izdate državne garancije se još uvijek nalaze u grace periodu, te nije bilo plaćanja glavnica po istim, a ostali pripadajući troškovi se redovno izmiruju od strane krajnjih korisnika.

Stanje duga po izdatim vanjskim državnim garancijama daje se u tabeli 13.

²⁰ Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH, Sektor za saradnju s finansijskim institucijama, u toku izrade Informacije o stanju javne zaduženosti BiH dobijeni su inovirani podaci sa danom 11.04.2012. godine.

²¹ Napomena: Za projekte u pripremi ne može se sa sigurnošću tvrditi da će navedeni biti relizovani, što zavisi od potreba i interesa korisnika, kao i kreditora. Isto tako može doći do značajnih izmjena u iznosima, kao i preusmjeravanja sredstava za druge prioritete i potrebe.

Tabela 13. Stanje duga po izdatim vanjskim državnim garancijama

Kreditor	Zajmoprimac	Namjena kredita	Ugovoreni iznos u originalnoj valuti	Ugovoreni iznos u KM	Status garancije na dan 31.12.2011. godine	Angažovan o do 31/12/2011 u KM	Stanje duga po garanciji u KM
Mađarska banka za izvoz	Tuzlanski vodovod	Voda za Tuzlu iz jezera Modrac	5.800.000 €	11.343.814	Efektivna	11.343.814	7.940.667
EBRD	Vodovod Bijeljina	Kanalizacioni sistem Bijeljina	5.000.000 €	9.779.150	Efektivna	97.7912	97.792
EBRD	Sarajevski aerodrom	Projekat međunarodni aerodrom Sarajevo	25.000.000 €	48.895.750	U proceduri Odluka o izdavanju državne garancije	0	0
EBRD	Agencija za osiguranje depozita	Kreditna linija agenciji za osiguranje depozita	50.000.000 €	97.791.500	U proceduri Odluka o izdavanju državne garancije ²²	0	0

1.11. Garancije entiteta i Distrikta²³

Na osnovu dostavljenih podataka od strane entitetskih ministarstava finansija u Prilogu br. 4 naveden je pregled stanja duga Federacije BiH po osnovu izdatih garancija za zaduženja kantona, općina i javnih preduzeća, zaključno sa 31.12.2011.godine, a u Prilogu br. 5 naveden je pregled garancija Vlade Republike Srpske (odobrena, povučena kreditna sredstva i stanje duga) na dan 31.12.2011. godine.

²² U toku pripreme Informacije o stanju javne zaduženosti BiH na dan 31.12.2011. godine garancija postala efektivna na dan 21.02.2012. godine.

²³ Obzirom da je dostavljanje ovih podataka, od strane entiteta, započelo u 2010. godini, način izvještavanja je različit (ostaje obaveza usuglašavanja načina izvještavanja), te postoji rezerva po pitanju vrste garancije (vanjska ili unutrašnja, u slučaju podataka dostavljenih od strane Ministarstva finansija Republike Srpske), kao i izdavača garancija (u slučaju podataka dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija BiH).

2. ZADUŽENOST NEVLADINOG SEKTORA

S obzirom da Informacija o stanju javne zaduženosti Bosne i Hercegovine ima za predmet javnu zaduženost, podaci o zaduženosti nevladinog sektora nisu uključeni u ukupan iznos stanja javnog vanjskog duga, ali se zbog obuhvatnosti i transparentnosti raspoloživih podataka ukupne zaduženosti Bosne i Hercegovine navode kao poseban dio Informacije.

U skladu s Uputstvom o prikupljanju podataka i vođenju evidencije nevladinog vanjskog duga, Centralna banka BiH, dostavlja Ministarstvu finansija i trezora BiH podatke o nevladinom dugu sa kojima raspolaže.

Stanje nevladinog vanjskog duga iznosi 8.441,19 miliona KM na dan 30.09.2011. godine, uz napomenu da su podaci razvrstani po djelatnostima NACE Rev 1 klasifikacije i to na nivou oblasti, te da se kvartalno ažuriraju.

Po navodima CBBiH, podaci o nevladinom vanjskom dugu nemaju potpuni obuhvat, jer ne obuhvataju dug sektora stanovništva i preduzeća bez stranih investicija, ali u velikoj mjeri oslikavaju stanje zaduženosti nevladinog sektora i mogu se koristiti u procjeni ukupne zaduženosti Bosne i Hercegovine.

U Prilogu br. 6 naveden je kvartalni analitički prikaz stanja nevladinog vanjskog duga, za period 31.12.2010. – 30.09.2011. godine.

3. UNUTRAŠNJA ZADUŽENOST BOSNE I HERCEGOVINE

Prezentira se unutrašnja zaduženost Bosne i Hercegovine koju čine:

- Direktni i indirektni unutrašnji državni dug
- Unutrašnji dug entiteta i Distrikta
- Unutrašnji dug općina, gradova i kantona

Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo finansija i trezora BiH, unutrašnja zaduženost BiH na dan 31.12.2011.godine iznosi **3.314,47 miliona KM**, s tim da ne obuhvata obaveze po osnovu restitucije.

Tabela 14. Struktura unutrašnje zaduženosti Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2011.godine²⁴ (mil. KM)

Vrsta obaveza	Nosilac obaveza			Ukupno
	Bosna i Hercegovina			
Direktni državni dug			0,00	0,00
Indirektni državni dug			0,00	0,00
Ukupno unutrašnji dug po kome je BiH nosilac obaveze:				0,00
	Federacija BiH	Republika Srpska	Distrikt	
Stara devizna štednja	870,53	542,78	40,64	1.453,95
Ratna potraživanja	487,34	539,91	0,00	1.027,25
Opšte obaveze ²⁵	12,64	167,23	0,00	179,87
Dugoročne obveznice		120,00	0,00	120,00
Dug po trezorskim zapisima	90,00	54,00	0,00	144,00
Obaveze po kreditima			8,89	8,89
Refundacija poreza općinama i fondovima po osnovu izmirenja poreza putem obveznica ²⁶	0,00	16,80	0,00	16,80
Ukupno dug entiteta/Distrikta:	1.460,51	1.440,72	49,53	2.950,76
	Dug općina, gradova, kantona			
	u Federaciji BiH		u Republici Srpskoj	
Obaveze po kreditima	107,32		209,53	316,85
Dugoročne obveznice	0,50		46,36	46,86
Ukupno dug općina, gradova, kantona²⁷	107,82		255,89	363,71
UNUTRAŠNJA ZADUŽENOST BOSNE I HERCEGOVINE				3.314,47

²⁴ Izvor podataka: Federalno ministarstvo finansija, Ministarstvo finansija Republike Srpske, Direkcija za finansije Brčko distrikta BiH, stanje na dan 31.12.2011. godine (podaci se razlikuju od podataka za EFP, a korigovani su podaci za dug općina i gradova Republike Srpske, na osnovu podataka dobijenih od Ministarstva finansija Republike Srpske, dana 23.05.2012. godine).

²⁵ Opšte obaveze: obaveze prema dobavljačima, penzije, invalidnine, obaveze nastale u postupku privatizacije, izvršne sudske odluke i sl.

²⁶ Na osnovu Uredbe o izmirenju poreskih obaveza putem obveznica Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 113/08, 58/09, 38/10)

²⁷ Izvor podataka: Federalno ministarstvo finansija, Ministarstvo finansija Republike Srpske, stanje duga na dan 31.12.2011. godine

3.1. Direktni i indirektni unutrašnji državni dug

Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama BiH je definisao da je zaduživanje po osnovu direktnog unutrašnjeg državnog duga moguće za: finansiranje državnog budžetskog deficita proizašlog iz gotovinskog toka; finansiranje državnog budžetskog deficita u slučajevima kada Ministarstvo procijeni da odobreni rashodi prelaze ili će preći iznos državnih prihoda; refinansiranje neizmirenog direktnog unutrašnjeg i vanjskog državnog duga; plaćanje državnih garancija, u cijelosti ili djelimično, u slučaju da zajmoprimac ne ispuni svoje finansijske obaveze; plaćanje troškova servisiranja državnog duga, uključujući i povezane troškove kao što su: emisija vrijednosnih papira, održavanje računa, amortizacija, fiskalni agencijski troškovi; finansiranje kapitalnih investicija; i/ili finansiranje fonda budžetskih rezervi i rezervi države. Na dan 31.12.2011. godine nije bilo direktnog duga države.

Zakonom je precizirano da je stvaranje obaveza po osnovu indirektnog unutrašnjeg državnog duga moguće za finansiranje relevantnog unutrašnjeg duga jednog ili više dužnika.

Na dan 31.12.2011. godine nije bilo zaduženosti države po osnovu indirektnog duga.

3.2. Unutrašnji dug entiteta i Brčko distrikta BiH

Unutrašnji dug entiteta i Distrikta regulisan je Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH, Zakonom o zaduživanju dugu i garancijama u Republici Srpskoj, kao i zakonima koji regulišu pojedine kategorije unutrašnjeg duga entiteta, odnosno Distrikta.

Struktura unutrašnjeg duga entiteta i Distrikta:

- procjenjene obaveze po osnovu unutrašnjeg duga entiteta i Distrikta (stara devizna štednja, ratna potraživanja, opšte obaveze),
- obaveze po osnovu izdatih vrijednosnih papira (dugoročnih i kratkoročnih)
- obaveze po osnovu kreditnih zaduženja u zemlji.

3.2.1. Procjenjene obaveze po osnovu unutrašnjeg duga entiteta i Distrikta

Entitetskim zakonima, odnosno zakonom Distrikta su regulisani modaliteti izmirenja obaveza po osnovu ovog dijela unutrašnjeg duga, a prilagođeni su trenutnim ekonomskim mogućnostima entiteta, odnosno Distrikta. U principu, modeli koji se primjenjuju prolaze faze verifikacije i isplate, s tim da će se većinski dio obaveza izmiriti emisijom obveznica.

3.2.1.1. Stara devizna štednja

Na osnovu Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje BiH, entiteti i Distrikt su donijeli svoje zakone o izmirenju obaveza po ovom osnovu. Na osnovu tih zakona, a nakon izvršene verifikacije, koja predstavlja preduslov za izmirenje obaveza po ovom osnovu, i gotovinske isplate, izvršene su emisije obveznica po osnovu stare devizne štednje.

Prema raspoloživim podacima Federacija BiH je gotovinski, po osnovu računa stare devizne štednje isplatila 92,13 miliona KM,²⁸ Republika Srpska 59,41 miliona KM, dok su u Distriktu po tom osnovu isplatili oko 3,5 miliona KM.

Do 31.12.2011.godine entiteti i Distrikt su emitovali obveznice po osnovu računa stare devizne štednje u iznosu 966.612.733 KM, a otplaćeno je 37,59% obaveza po osnovu glavnice i 49,22% obaveza po osnovu kamate.

Tabela 15. Pregled emitovanih obveznica po osnovu stare devizne štednje do 31.12.2011.godine (u KM)

Entitet / Distrikt	Broj emisije /Datum emisije	Vrijednost		Isplaćeno do 31.12.2011.		Rok dospelja
		Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata	
Federacija BiH	I 30.09.2009.	346.515.271	22.625.558	168.017.576	13.829.279	30.09.2014.
	II 31.03.2010.	42.067.330	3.407.515	14.723.564	1.430.285	30.09.2015.
	III 31.03.2011.	227.115.862	20.771.730	-	2.838.964	31.03.2016.
Σ	-	615.698.463	46.804.803	182.741.140	18.098.528	-
Republika Srpska	I 28.02.2008.	209.742.717	14.419.812	146.819.902	12.846.741	28.02.2013.
	II 28.08.2009.	6.621.416	455.222	2.648.566	281.410	28.08.2014.
	III 30.09.2010.	81.721.367	5.618.344	16.344.273	1.940.882	30.09.2015.
Σ	-	298.085.500	20.493.378	165.812.741	15.069.033	-
Distrikt	I 30.06.2009.	36.965.894	3.546.944	12.379.673	2.028.635	31.03.2015.
	II 31.07.2010.	7.566.104	725.985	1.588.229	265.769	31.03.2016.
	III 31.07.2011.	8.296.812	690.260	787.940	103.710	31.03.2016.
Σ	-	52.828.810	4.963.189	14.755.842	2.398.114	-
UKUPNO	-	966.612.733	72.261.370	363.309.723	35.565.675	-

3.2.1.2. Obaveze po osnovu ratnih potraživanja

Potraživanja pravnih i fizičkih lica nastala na osnovu mobilizovanih ili ustupljenih materijalno tehničkih sredstava i opreme, isporuke materijala, proizvoda, roba i izvršenih usluga za potrebe odbrane, te ustupljenih novčanih sredstava, nastalih u periodu od 08.04.1992. godine do 23.12.1996. godine, registrovala su se i verifikovala u skladu sa odredbama Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti, te Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza Federacije BiH. Po ovom osnovu Federacija BiH je emitovala

²⁸ Izvor podataka: DEP- Ekonomsko fiskalni program 2012-2014, Sarajevo, januar 2012.

obveznica u iznosu 194,07 miliona KM i do kraja 2011. godine je isplatila 9,54 miliona na ime kamata.

Radi regulisanja dijela unutrašnjeg duga Republike Srpske po osnovu pravosnažnih sudskih odluka i vansudskih poravnjenja kojima je priznato pravo na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20. maja 1992. do 19. juna 1996. godine, u smislu Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Republike Srpske, Republika Srpska je emitovala obveznice u iznosu 214,28 miliona KM. Zakonom je definisano da se dospjele poreske obaveze, nastale do 31.12.2007. godine, čija je naplata u nadležnosti Republike Srpske, mogu izmiriti putem ovih obveznica, a što je detaljnije obrađeno Uredbom o izmirenju poreskih obaveza putem obveznica Republike Srpske. Sa 31.12.2011. godine obveznicama emitovanim radi izmirenja obaveza ratne štete je ukupno izmireno 56,08 miliona KM poreza.

Tabela 16. Pregled emitovanih obveznica po osnovu ratnih potraživanja do 31.12.2011. godine

Entitet	Broj emisije/ Datume emisije	Iznos u KM	Kamatna stopa	Rok dospijeća/god.	Grace period/god.
Federacija BiH	I 30.06.2009.	190.665.648	2,5%	14	9
	II 31.08.2011.	3.400.200	2,5%	14	9
Σ		194.065.848	-	-	-
Republika Srpska	I 30.06.2008.	40.764.772	1,5%	15	5
	II 15.12.2008.	27.868.713	1,5%	15	5
	III 30.10.2009.	80.545.470	1,5%	14	4
	IV 15.06.2010.	35.996.199	1,5%	14	4
	V 09.06.2011.	29.103.835	1,5%	14	4
Σ		214.278.989	-	-	-
Ukupno		408.344.837			

Treba napomenuti, da je entitetskim zakonima koji regulišu ovaj dio unutrašnjeg duga, bilo predviđeno da se izmirenje obaveza vrši emisijom obveznica. Međutim, nakon presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Čolić i dr. protiv Bosne i Hercegovine, nameće se obaveza primjene Generalnih mjera, a koje se odnose na izradu Akcionog plana kojim će se predvidjeti aktivnosti koje je potrebno izvršiti radi izmirenja ratne materijalne i nematerijalne štete, a koje ne utiču negativno na makroekonomsku stabilnost i fiskalnu održivost entiteta. Sve navedeno je uslovalo da se, osim emisijom obveznica, obaveze po osnovu ratnih potraživanja mogu izmiriti i isplatom u gotovini, a na osnovu pravosnažnih sudskih presuda.

3.2.1.3. Opšte obaveze

Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza Federacije BiH procjenjen je unutrašnji dug prema pravnim i fizičkim licima, a Zakonom je utvrđen način izmirenja ovih obaveza. U smislu ovog zakona, opšte obaveze su dugovi Federacije nastali u periodu od 1. aprila 1996. godine do 31. decembra 2002. godine. Opšte obaveze na dan 31.12.2011. godine iznose 12,64 miliona KM, a odnose se na neisplaćene naknade dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane u iznosu 7,36 miliona KM i neisplaćene plate i naknade uposlenicima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH u iznosu 5,28 miliona KM.

Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Republike Srpske definiše opšte obaveze, a podrazumjevaju opšte obaveze nastale do 31.12.2002.godine. Na dan 31.12.2011. godine iznose 167,23 miliona KM, a čine ih: obaveze prema dobavljačima 87,40 miliona KM, obaveze po izvršnim sudskim odlukama 16,63 miliona KM, obaveze za izgradnju nadgrobnih spomenika 3,20 miliona KM, obaveze nastale po osnovu Zakona o početnom bilansu stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u preduzećima 40,00 miliona KM, ostale opšte obaveze koje se pojave u postupku verifikacije 20,00 miliona KM.

Po osnovu opštih obaveza Republika Srpska je emitovala obveznice u iznosu od 5,19 miliona KM. Zakonom je definisano da se dospjele poreske obaveze, nastale do 31.12.2007. godine, čija je naplata u nadležnosti Republike Srpske, mogu izmiriti putem ovih obveznica, a što je detaljnije obrađeno Uredbom o izmirenju poreskih obaveza putem obveznica Republike Srpske. Sa 31.12.2011. godine obveznicama emitovanim radi izmirenja opštih obaveza ukupno je izmireno 2,04 miliona KM poreza.

Tabela 17. Pregled emitovanih obveznica po osnovu opštih obaveza u Republici Srpskoj do 31.12.2011. god.

Vrsta obaveze	Broj emisije/ Datume emisije	Iznos u KM	Kamatna stopa	Rok dospjeća/god.	Grace period/god.
Obaveze po izvršnim sudskim odlukama	I 22.12.2008.	2.908.047	1,5%	15	5
Σ	-	2.908.047	-	-	-
Obaveze prema dobavljačima	I 31.12.2007.	1.735.962	1,5%	15	5
	II 15.12.2008.	542.293	1,5%	15	5
Σ	-	2.278.255	-	-	-
Ukupno	-	5.186.302	-	-	-

Prvobitno je odredbama Zakona predviđeno da se obaveze po izvršnim sudskim odlukama izmiruju gotovinski i emisijom obveznica, ali su iste, nakon odluke Ustavnog suda Republike Srpske: U-75/04, od 15.01.2009. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 11/09) promijenjene, pa se izvršne sudske odluke u cjelosti izmiruju u gotovini, u skladu sa utvrđenim akcionim planom.

3.2.2. Refundacija poreza općinama i fondovima po osnovu izmirenja poreza putem obveznica Republike Srpske

Vlada Republike Srpske je donijela Uredbu o izmirenju poreskih obaveza putem obveznica Republike Srpske, kojom se uređuju uslovi i postupak za izmirenje dospjelih poreskih obaveza, nastalih do 31.12.2007. godine, a odnose se na poreske obaveze čija je naplata u nadležnosti Republike Srpske. Poreske obaveze se izmiruju obveznicama po nominalnoj vrijednosti u toku grace perioda, prije dospjeća glavnice, a nakon isteka grace perioda poreske obaveze se mogu izmiriti obveznicama samo u iznosima koji odgovaraju iznosu neotplaćenog glavnog duga po obveznicama. Uredba se odnosi na obveznice Republike Srpske emitovane za izmirenje obaveza po unutrašnjem dugu, odnosno opštih obaveza i obaveza po osnovu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava.

Tabela 18. Pregled utrošenih obveznica za izmirenje poreza u periodu 01.01.2009. – 31.12.2011. godine²⁹ (u KM)

Oznaka obveznice	Iznos emisije	Zamjenjeno za poreze 2009.	Zamjenjeno za poreze 2010.	Zamjenjeno za poreze 2011.	Preostalo obveznica	Prenesenih obv. na RS
1	2	3	4	5	6	7=(3+4+5)/2
RSOD-O-A	1.735.962	84.076	0	48.402	1.603.484	7,63 %
RSRS-O-A	40.764.772	13.594.355	561.346	47.446	26.561.625	34,84 %
RSRS-O-B	27.868.716	5.130.347	817.739	814.711	21.105.916	24,27 %
RSOD-O-B	542.293	35.367	4.525	31.424	470.977	13,15%
RSIO-O-A	2.908.047	1.834.582	0	2.481	1.070.984	63,17 %
RSRS-O-C	80.545.470	12.440.347	5.894.575	1.764.009	60.446.539	24,95 %
RSRS-O-D	35.996.199	0	5.698.319	6.010.820	24.287.060	32,53 %
RSRS-O-E	29.103.835	0	0	3.303.657	25.800.178	11,35 %
Ukupno	219.465.291	33.119.074	12.976.504	12.022.950	161.346.763	26,48%

3.2.3. Obaveze po kreditima

Kreditno zaduženje Distrikta po komercijalnom kreditu kod Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka, na dan 31.12.2011. godine iznosi 8,89 miliona KM, a odnosi se na Ugovor o projektovanju i izgradnji sistema za prečišćavanje vode rijeke Save u vodu za piće. Rok otplate kredita je 15 godina.

²⁹ Ministarstvo finansija Republike Srpske, komentari na Informaciju o unutrašnjoj zaduženosti BiH, dana 23.05.2012. godine

3.2.4. Trezorski zapisi entiteta

U 2011. godini Federacija BiH i Republika Srpska su prvi put izdali kratkoročne dužničke vrijednosne papire – trezorske zapise, a u cilju prevazilaženja kratkoročne neusklađenosti između prihoda i rashoda u budžetu, za izmirenje dijela unutrašnjeg duga, te razvoja finansijskog tržišta.

Prva emisija trezorskih zapisa izvršena je u Republici Srpskoj, dana 11.05.2011. godine. U toku 2011. održano je šest aukcija trezorskih zapisa entiteta, planirane nominalne vrijednosti 206,5 miliona KM.

U Republici Srpskoj³⁰, u cilju razvoja finansijskog tržišta kao i potreba za prevazilaženjem kratkoročne neusklađenosti između prihoda i rashoda u budžetu Republike Srpske, Narodna skupština Republike Srpske usvojila je odluku o kratkoročnom zaduživanju Republike Srpske emisijom trezorskih zapisa.

Na osnovu Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske, kao i Uredbe o uslovima, postupku emisije i elementima primarnog tržišta trezorskih zapisa, Odluke o kratkoročnom zaduživanju Republike Srpske emisijom trezorskih zapisa, Ministar finansija Republike Srpske je u 2011. godini donio četiri rješenja o emisiji trezorskih zapisa Republike Srpske, ukupne planirane nominalne vrijednosti od 116,50 miliona KM.

Od planirane nominalne vrijednosti, ostvareni iznos emisija je 90,00 mil KM ili 77,25%, s tim da je prva emisija ostvarena sa 120%, druga 97,59%, treća 43,01% i četvrta 47,62 %. Jedinstvena ravnotežna cijena prve emisije je 98,774%, druge 97,6632%, treće 97,35%, četvrte 98,35% uz kamatne stope za prvu emisiju 2,4757%, drugu 3,199%, treću 4,0985% i četvrtu 3,3629%.

Dana 11.11.2011. godine, na dan dospijeća I emisije trezorskih zapisa, ukupan dug po ovoj emisiji u cijelosti je izmiren.

U Federaciji BiH, na osnovu Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH, Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o zaduživanju Federacije BiH putem emisije trezorskih zapisa u nominalnom iznosu 90,00 miliona KM.³¹

Sredstva prikupljena emisijom trezorskih zapisa koristiće se prioritarno za izvršenje dijela obaveza po osnovu unutrašnjeg duga utvrđenog Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH i Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH.

U toku 2011. godine izvršene su dvije emisije trezorskih zapisa. Metodom višestrukih cijena upisano je ukupno 9.000 trezorskih zapisa (nominalne vrijednosti po 10.000 KM), po ponderisanoj prosječnoj

³⁰ Izvor podataka : Banjalučka berza (www.blse.ba)

³¹ Izvor podataka: Sarajevska berza (www.sase.ba)

cijeni od 98,8547% za I emisiju (6.500 TZ), odnosno 98,8598% za drugu emisiju (2.500 TZ), uz kamatnu stopu 2,3235% za I emisiju, odnosno 2,31% za drugu emisiju.

3.2.5. Dugoročno zaduženje emisijom obveznica

Zakonom o zaduživanju dugu i garancijama Republike Srpske³² uređena je oblast dugoročnog zaduživanja. Na osnovu toga, Narodna skupština Republike Srpske je donijela Odluku o dugoročnom zaduženju Republike Srpske emisijom obveznica, a u svrhu finansiranja budžetskog deficita, jer se procijenilo da će planirani rashodi i izdaci biti veći od iznosa planiranih prihoda i primitaka. Emitovane su obveznice u vrijednosti 120 miliona KM, rok dospjeća 7 godina, otplata glavnice jednokratno nakon dospjeća, kamata se isplaćuje polugodišnje po kuponskoj kamati 5%. Na aukciji, dana 15. i 16.11.2011. godine prodate su sve ponuđene obveznice po prodajnoj cijeni 90,47% uz efektivnu kamatnu stopu 6,83%.

3.2.6. Indirektni dug entiteta

Indirektni dug entiteta je dug nastao na zahtjev i u ime dužnika, a vraća ga entitet, odnosno Distrikt isključivo iz sredstava koja taj dužnik uplati za svoj relevantni dug. Po tom osnovu, Narodna skupština Republike Srpske, donijela je Odluku o indirektnom zaduženju Republike Srpske za račun fondova socijalne sigurnosti i javne zdravstvene ustanove u iznosu 265 miliona KM i to:

- Fonda za penzijsko-invalidsko osiguranje – u iznosu 70 miliona KM, za obezbjeđenje sredstava radi pokrića zakonom utvrđenih prava
- Fonda zdravstvenog osiguranja – u iznosu 140 miliona KM, za obezbjeđenje sredstava radi pokrića zakonom utvrđenih prava i izmirenja obaveza prema dobavljačima,
- Kliničkog centra Banja Luka – u iznosu 30 miliona KM, za obezbjeđenje sredstava radi izmirenja obaveza prema dobavljačima i
- Javnog fonda za dječiju zaštitu – u iznosu 25 miliona KM, za obezbjeđenje sredstava radi pokrića zakonom utvrđenih prava i finansijskih obaveza za refundaciju naknada plate i porodijsko odsustvo.

Na osnovu gore navedene odluke sproveden je postupak za pribavljanje finansijskih sredstava i pribavljeno je 162,50 miliona KM i to za račun Fonda za penzijsko-invalidsko osiguranje 30,00 miliona KM, Fonda zdravstvenog osiguranja 85,50 miliona KM, Javnog fonda za dječiju zaštitu 20,00 miliona KM i Kliničkog centra Banja Luka 27,00 miliona KM. Sa 31.12.2011. godine, po tom

³² Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br 30/07 i 29/10)

osnovu, od strane svih korisnika, ukupno je povučeno 85,5 miliona KM, što predstavlja stanje duga sa 31.12.2011. godine po osnovu ove vrste obaveze.

3.3.Unutrašnji dug općina, gradova i kantona

Unutrašnji dug općina, gradova i kantona se odnosi se na dug nastao po osnovu zaduženja kod komercijalnih banaka u zemlji i po osnovu emisije obveznica.

Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo finansija i trezora³³ na dan 31.12.2011. godine zaduženje po ovom osnovu iznosi 363,71 miliona KM.

3.3.1.Unutrašnji dug kantona u FBiH

Unutrašnji dug kantona u Federaciji BiH iznosi 71,78 miliona KM, a odnose se na kreditna zaduženja u zemlji. Najveći dug po tom osnovu ima Kanton Sarajevo (32,67 miliona KM), zatim Hercegovačko-neretvanski 26,56 miliona KM, Zapadno-hercegovački 6,71 miliona KM, Posavski 5,07 miliona KM. Dug ova četiri kantona čini 98,93% unutrašnjeg duga kantona, a ostatak duga čine dug: Zeničko-dobojskog kantona 0,51 miliona KM, Kantona 10 0,23 miliona KM i Bosansko-podrinjskog kantona 0,03 miliona KM, dok tri kantona: Unsko-sanski, Tuzlanski i Srednjobosanski nemaju zaduženja po ovom osnovu. Ne bilježi se zaduženost kantona po osnovu emisije vrijednosnih papira.

3.3.2.Unutrašnji dug gradova

Na dan 31.12.2011. godine nema zaduženja grada Sarajeva i Mostara po osnovu unutrašnjeg duga, dok je stanje unutrašnjeg duga Banjaluke bilo 63,18 miliona KM, a Istočnog Sarajeva 0,21 miliona KM i to na osnovu kreditnih zaduženja u zemlji.

3.3.3.Unutrašnji dug općina

Na osnovu raspoloživih podataka stanje unutrašnjeg duga općina u Federaciji BiH iznosi 36,04 miliona KM, od čega se na kreditna zaduženja odnosi 35,54 miliona KM, a na obaveze po osnovu izdatih vrijednosnih papira 0,50 miliona KM.

Najveću zaduženost bilježe općine: Travnik 6,52 miliona KM, Bihać 5,61 miliona KM, Ljubuški 3,34 miliona KM, Gradačac 2,33 miliona KM, te Bosanska Krupa 2 miliona KM. Ovih pet općina

³³ Odredbama Zakona o zaduživanju dugu i garancijama BiH, kao i podzakonskim aktima regulisano je da, na osnovu informacija, odnosno dokumentacije koju dostavljaju entiteti i Distrikt, Ministarstvo vodi evidencije u vezi sa cjelokupnim dugom i garancijama entiteta, uključujući i dug i garancije kantona i općina, te dug i garancije Distrikta

čini 55% kreditnih zaduženja općina u Federaciji BiH. Napominjemo da prema podacima koje je dostavilo Federalno ministarstvo finansija, od 78 općina u Federaciji BiH 47 općina nema unutrašnjeg zaduženja na dan 31.12.2011. godine.³⁴

Unutrašnji dug općina u Republici Srpskoj iznosi 192,50 mil KM od čega 146,14 mil KM po osnovu kredita i 46,36 mil KM po osnovu izdatih vrijednosnih papira. Najveće zaduženje bilježe opštine: Bijeljina 29,74 mil KM, Prijedor 20,49 mil KM, Doboj 17,88 mil KM, Gradiška 13,36 mil KM, Prnjavor 10,24 mil KM, Srbac 8,48 mil KM i Laktaši 9,06 mil KM. Ukupno zaduženje prethodno pomenutih općina iznosi 109,25 mil KM i čini 56,75% zaduženja općina u Republici Srpskoj.

Od 61 općine Republike Srpske, 14 općina nema zaduženosti po osnovu unutrašnjeg duga na dan 31.12.2011. godine.

3.4. Restitucija

Značajno je napomenuti da pitanje restitucije još uvijek nije zakonski regulisano. Vođene su aktivnosti u vezi sa pripremom Nacrta zakona o denacionalizaciji na nivou BiH. Zakonska rješenja na nivou države moraju osigurati ekonomsku i fiskalnu održivost Bosne i Hercegovine, uključujući oba njezina entiteta i Distrikt, te da se ponuđena rješenja zasnivaju na zajedničkom interesu Bosne i Hercegovine, entiteta i Distrikta. Prema Studiji izvodljivosti restitucije u Bosni i Hercegovini, finansijska restitucija može se, uz uslov održanja makroekonomske stabilnosti i budžetske održivosti, definisati u iznosu od 1.620 miliona KM do 1.980 miliona KM, odnosno u osnovnom iznosu od 1.801 miliona KM.³⁵

---

³⁴ Prema raspoloživim podacima, a obzirom na različit period izvještavanja, nema pouzdanih podataka da li općine nisu zadužene ili nisu dostavile podatke o zaduženosti.

³⁵ Prijedlog Zakona o denacionalizaciji, Ministarstvo pravde, juli 2009. godine, www.mpr.gov.ba

4. JAVNA ZADUŽENOST BOSNE I HERCEGOVINE

Na bazi raspoloživih podataka, stanje javne zaduženosti Bosne i Hercegovine, sa 31.12.2011. godine iznosi **9.974,69 miliona KM**. Navedeni iznos je zbir ukupnog stanja vanjske i unutrašnje zaduženosti (tabela 19):

Tabela 19. Stanje javne zaduženosti Bosne i Hercegovine sa 31.12.2011. godine (mil. KM)

Opis		Iznos zaduženja	od toga alocirano na:			
			Federacija BiH	Republika Srpska	Distrikt	Institucije BiH
Vanjski dug	BiH nosilac obaveze	6.508,86	4.135,43	2.334,59	10,88	27,97
	Direktni dug entiteta	151,36	101,64	49,71	-	-
	Ukupno	6.660,22	4.237,07	2.384,30	10,88	27,97
Unutrašnji dug	Stara deviz. štednja	1.453,95	870,53	542,78	40,64	-
	Ratna potraživanja	1.027,25	487,34	539,91	-	-
	Opšte obaveze	179,87	12,64	167,23	-	-
	Dugoročne obvez.	120,00	-	120,00	-	-
	Trezorski zapisi	144,00	90,00	54,00	-	-
	Obaveze po kreditima	8,89	-	-	8,89	-
	Refundacija poreza opć. i fond po osnovu izmirenja poreza putem obveznica	16,80	-	16,80	-	-
	Dug općina, gradova i kantona	363,71	107,82	255,89	-	-
	Ukupno	3.314,47	1.568,33	1.696,61	49,53	-
	JAVNI DUG BiH		9.974,69	5.805,40	4.080,91	60,41

- U odnosu na 2010. godinu, javna zaduženost tokom 2011. godine povećana je za cca 484 miliona KM, ili za 5%.

U strukturi ukupne javne zaduženosti učešće vanjskog duga je 66,77%, dok je učešće unutrašnjeg duga 33,23%. U ukupnom iznosu zaduženosti Federacija BiH participira sa 58,2%, Republika Srpska sa 40,92%, Distrikt sa 0,60% i Institucije BiH sa 0,28%.

- Iskazano povećanje stanja vanjske zaduženosti sa 31.12.2011. godine u odnosu na 31.12.2010. godine, iznosi 371,40 miliona KM, odnosno 5,90%.

Procentualno povećanje vanjske zaduženosti je smanjeno u odnosu na 2010. godinu, kada je iznosilo 20,16%, ili 23,44% u 2009. godini.

U ukupnom iznosu vanjske zaduženosti od 6.660,22 miliona KM, Federacija BiH participira sa 63,62%, Republika Srpska sa 35,80%, Distrikt sa 0,16%, dok je učešće institucija BiH u strukturi ukupne vanjske zaduženosti 0,42%.

- U ukupnom iznosu unutrašnje zaduženosti od 3.314,47 miliona KM, Federacija BiH participira sa 47,32%, Republika Srpska sa 51,19%, a Distrikt sa 1,49%.

❖ Standardni pokazatelji zaduženosti

Imajući u vidu činjenicu da se BDP može izračunati korištenjem tri različita pristupa (proizvodni, rashodovni i dohodovni) i da svaki od navedenih pristupa pokazuje drugačiji pogled na ekonomsku sliku³⁶, u cilju obuhvatnijeg pristupa, prezentirani su pokazatelji zaduženosti u odnosu na BDP izračunati po rashodovnom i proizvodnom metodu. Pri ovome se imalo u vidu da su podaci Agencije za statistiku BiH o BDP, izračunatom po rashodovnom metodu, eksperimentalne procjene.

*Tabela 20-a. Pregled pokazatelja zaduženosti u periodu 2007 – 2011. godina.
(BDP po rashodovnom metodu)*

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Vanjski dug (mil. KM)	3.961	4.240	5.234	6.289	6.660
Unutrašnji dug (mil. KM)	4.865	3.161	3.038	3.202	3.314
Javni dug (mil. KM)	8.826	7.401	8.272	9.491	9.975
Servisiranje vanjskog duga (mil. KM)	244	254	252	307	349
BDP ³⁷ (mil. KM)	24.424	28.116	27.895	27.955	29.238
Izvoz roba i usluga ³⁷ (mil. KM)	8.123	9.102	7.734	9.196	10.306
Neto prihodi od indirektnih poreza na JRT UIO ³⁸ (mil. KM)	4.767	4.927	4.371	4.681	4.880
Vanjski dug / BDP (%)	16,2	15,1	18,8	22,5	22,8
Unutrašnji dug / BDP (%)	19,9	11,2	10,9	11,5	11,3
Javni dug / BDP (%)	36,1	26,3	29,7	34,0	34,1
Servisiranje vanjskog duga / Neto prihodi od indirektnih poreza na JRT UIO (%)	5,1	5,2	5,8	6,6	7,2
Vanjski dug / izvoz roba i usluga (%)	48,8	46,6	67,7	68,4	64,6
Servisiranje vanjskog duga / izvoz roba i usluga (%)	3,0	2,8	3,3	3,3	3,4

³⁶ Izvor: BHAS, tematski bilten TB 01/decembar 2011. - predgovor

³⁷ Izvor: DEP BiH – Ekonomski trendovi, godišnji izvještaj 2011., strana 5, BDP za 2011. - procjena.

³⁸ Izvor: UIO - Odjeljenje za makroekonomsku analizu (bilteni).

Tabela 20-b. Pregled pokazatelja zaduženosti u periodu 2007 – 2011. godine.
(BDP po proizvodnom metodu)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Vanjski dug (mil. KM)	3.961	4.240	5.234	6.289	6.660
Unutrašnji dug (mil. KM)	4.865	3.161	3.038	3.202	3.314
Javni dug (mil. KM)	8.826	7.401	8.272	9.491	9.975
Servisiranje vanjskog duga (mil. KM)	244	254	252	307	349
BDP ³⁹ (mil. KM)	21.836	24.759	24.051	24.584	25.390
Izvoz roba i usluga ³⁹ (mil. KM)	5.937	6.712	5.531	7.096	8.222
Neto prihodi od indirektnih poreza na JRT UIO ⁴⁰ (mil. KM)	4.767	4.927	4.371	4.681	4.880
Vanjski dug / BDP (%)	18,1	17,1	21,8	25,6	26,2
Unutrašnji dug / BDP (%)	22,3	12,8	12,6	13,0	13,1
Javni dug / BDP (%)	40,4	29,9	34,4	38,6	39,3
Servisiranje vanjskog duga / Neto prihodi od indirektnih poreza na JRT UIO (%)	5,1	5,2	5,8	6,6	7,2
Vanjski dug / izvoz roba i usluga (%)	66,7	63,2	94,6	88,6	81,0
Servisiranje vanjskog duga / izvoz roba i usluga (%)	4,1	3,8	4,6	4,3	4,2

❖ Komparativni prikaz javnog duga u odnosu na BDP zemalja u okruženju

	Zemlja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Javni dug / BDP (u %)	BiH ⁴¹	40,4	29,9	34,4	38,6	*39,3
	Srbija ⁴²	30,9	29,2	34,8	42,9	45,1
	Hrvatska ⁴³	32,9	29,2	35,1	41,3	/
	Crna Gora ⁴⁴	/	29,0	38,3	40,9	*43,8
	Makedonija ⁴⁵	24,0	20,6	23,9	24,6	28,2
	Albanija ⁴⁶	53,4	54,7	59,3	57,8	58,8

*procjena

³⁹ Izvor: BHAS tematski bilten TB 01/decembar 2011. (izvoz za period 2007-2011. i BDP za period 2007-2010.), BDP za 2011. - procjena IMF-a,

⁴⁰ Izvor: UIO - Odjeljenje za makroekonomsku analizu (bilteni).

⁴¹ U izračunu korišten BDP BHAS, tematski bilten TB 01/decembar 2011, BDP za 2011 - procjena IMF-a, www.bhas.ba/tematskibilteni/gdp_2005-2010_001_01-bh.pdf

⁴² Izvor: Ministarstvo finansija Srbije - Bilten javnih finansija br. 88, str. 78 - decembar 2011. www.mfin.gov.rs/pages/article.php?id=7963

⁴³ Izvor: Ministarstvo finansija Hrvatske - Mjesečni statistički prikaz Ministarstva finansija br. 194, str. 28 www.mfin.hr/adminmax/docs/194%20-%20Studenj.pdf

⁴⁴ Izvor: Ministarstvo finansija Crne Gore - Godišnji izvještaj Ministarstva finansija za 2011. godinu, str. 10 www.mf.gov.me/ministarstvo/112231/Godisnji-izvjestaj-Ministarstva-finansija-za-2011-godinu.html

⁴⁵ Izvor: Ministarstvo finansija Makedonije – Stanje konsolidovanog duga centralne vlade www.finance.gov.mk/files/u4/jba_na_dolg_na_centralna_vlada_29_02_2012_mk.pdf

⁴⁶ Izvor: Ministarstvo finansija Albanije - Debt Indicators 2011, str. 6 www.minfin.gov.al/minfin/pub/buletini_12m_viti_2011_3232_1.pdf

ZAKLJUČAK

S obzirom da su procjene pokazatelja zaduženosti u direktnoj zavisnosti o kretanjima nivoa javne zaduženosti i obaveza za servisiranje duga prema nivou povećanja/smanjenja BDP-a, izvoza, kao i raspoloživih prihoda za servisiranje duga, odluke o daljim zaduživanjima morat će uzimati u obzir njihov uticaj na relevantne makroekonomske pokazatelje.

Ostaje naglasak na selekciji pri budućem zaduživanju, vodeći računa o kreditnim uslovima i njihovoj sektorskoj upotrebi. Naime, iako su ulaganja u infrastrukturu tokom 2011. godine povećana za 5% u odnosu na prethodnu godinu, a za 5% je smanjeno ulaganje u javni sektor, angažovanje kreditnih sredstava u privredne djelatnosti se zadržalo na istom nivou.

Stoga ostaje imperativ na potrebi daljeg smanjivanja učešća kredita u svrhu budžetske podrške, a povećanja učešća kredita za razvojnu/ekonomsku podršku.

U tom kontekstu, nova zaduživanja trebaju biti povezana sa proizvodnim projektima, odnosno sa finansiranjem projekata koji bi doprinijeli ubrzanju reformi, kao osnove za dalji privredni rast.

PRILOG 1

Analitički pregled vanjskog državnog duga, duga entiteta i Distrikta

(u KM)

Kreditori po projektima	Ugovoreno	Angažovano	Neangažovano na dan 31.12.2011.	Stanje duga na dan 31.12.2011. ⁴⁷
VLADA KRALJEVINE ŠPANJE	153.039.136	133.000.625	20.038.510	133.000.625
Projekat za vodu	10.699.582	10.699.582	0	10.699.582
Nabavka 9 garnitura vozova i vagona	132.267.029	118.295.151	13.971.878	118.295.151
Voda za Široki, Ljubuški, Fojnicu	10.072.525	4.005.892	6.066.633	4.005.892
EVROPSKA INVESTICIJSKA BANKA (EIB)	1.225.239.354	795.851.308	429.388.046	704.578.670
20515 Putevi	115.330.407	88.926.702	26.403.705	72.118.849
20785 Električna energija	114.448.196	114.448.196	0	68.668.918
21127 Željeznice	78.233.200	78.233.200	0	49.547.693
23255 Nacionalni put B.Luka-Gradiška	127.128.950	97.791.500	29.337.450	97.791.500
23376 Željeznice 2	168.201.380	84.100.690	84.100.690	84.100.690
23599 Sanacija puteva u RS	78.233.200	66.498.220	11.734.980	66.498.220
23871 Električna energija	201.450.490	89.496.825	111.953.665	89.496.825
23924 Sanacija puteva u FBiH	97.791.500	87.034.435	10.757.065	87.034.435
24775 Koridor Vc	146.687.250	74.321.540	72.365.710	74.321.540
25524 Mala i srednja preduzeća	97.734.781	15.000.000	82.734.781	15.000.000
SVJETSKA BANKA - IDA	2.015.263.778	1.921.610.523	93.653.255	1.803.032.819
N0020 Lokalne inicijative	11.360.410	11.360.410	0	9.940.368
29040 Javni radovi	15.949.123	15.949.123	0	13.756.142
29060 Demobilizacija	12.003.388	12.003.388	0	10.352.941
38970 Lokalno grijanje	29.852.003	29.852.003	0	26.568.285
28970 Obrazovanje 1	8.122.349	8.122.349	0	7.005.526
N0030 Bolnice	24.134.978	24.134.978	0	21.118.106
30290 Gas	16.940.257	16.940.257	0	15.246.241
29020 Stanovanje	24.366.078	24.366.078	0	21.015.763
30280 RAP	28.544.253	28.544.253	0	25.689.828
31910 Lokalni razvoj	25.457.767	25.457.767	0	23.866.657
28960 Žrtve rata	7.864.127	7.864.127	0	6.782.813
N0350 Obrazovanje 2	17.869.167	17.869.167	0	15.858.885
29050 Mine	11.950.867	11.950.867	0	10.307.644
29030 Struja 1	57.403.024	57.403.024	0	49.510.111
N0320 Transport 2	63.331.863	63.331.863	0	56.207.029
38950 Voda	30.231.540	30.231.540	0	26.906.071
38960 Transport 1	51.799.476	51.799.476	0	46.101.550
38940 Farme	30.231.540	30.231.540	0	26.906.071
38980 ERP	45.347.310	45.347.310	0	39.905.633
29140 TAC 1	144.809.870	144.809.870	0	124.898.513
N0010 Industrija (IGA)	16.244.697	16.244.697	0	14.214.110
N0040 Šumarstvo	11.295.819	11.295.819	0	10.307.443
30700 Pilot (RS)	8.582.484	8.582.484	0	7.831.525
30710 Struja 2	42.778.776	42.778.776	0	38.500.907
36720 Upravljanje čvrstim otpadom	45.250.312	45.250.312	0	45.250.312
30900 PFSAC 1	107.215.000	107.215.000	0	97.833.688
32690 Kulturno naslijeđe (Stari most)	6.802.865	6.802.865	0	6.377.695
32020 Zdravstvo	17.024.534	17.024.534	0	15.960.506
32570 Izvozna podrška (IGA) preduzećima	20.653.972	20.653.972	0	19.363.099
32580 PFSAC 2	123.459.697	123.459.697	0	115.743.466

⁴⁷ Preračun podataka u KM na dan 31.12.2011.godine izvršen po srednjem kursu - kursna lista 256 CB BiH, Kurs valuta KWD (1KWD=5,2435KM), SAR (1SAR=0,402253KM) i KRW (1 KRW = 0,0013 KM), preuzet sa spiska valuta koje nisu uvrštene na dnevnu kursnu listu CBBiH.

32620 Podrška u privatizaciji banaka	87.257.230	87.257.230	0	81.803.653
34000 Voda za Mostar	21.076.490	21.076.490	0	20.286.128
Obrazovanje 3	18.565.368	18.565.368	0	17.869.167
34660 Trgovinske i transportne olakšice	20.189.797	20.189.797	0	19.685.056
33850 Ponovno zapošljavanje	26.385.089	26.385.089	0	25.395.655
34650 SOSAC	35.506.266	35.506.266	0	34.618.610
34390 SOTAC	5.325.113	5.325.113	0	5.191.985
35340 Struja 3	56.066.304	56.066.304	0	55.365.475
35330 Lokalne inicijative 2	35.685.001	35.685.001	0	35.238.940
35310 Tehnička pomoć u privatizaciji	6.684.333	6.684.333	0	6.600.779
35380 Razvoj općina	35.017.311	35.017.311	0	34.675.771
36260 Upravljanje cestom i sigurnost	54.584.664	54.584.664	0	54.584.664
36450 Prilagođavanje poslovnog ambijenta	81.919.686	81.919.686	0	81.919.686
36080 Kredit privatni sektor	18.407.766	18.407.766	0	18.407.766
37420 Razvoj male poljoprivrede	19.813.453	19.813.453	0	19.813.453
37790 Razvoj i zaštita suma	10.547.330	10.547.330	0	10.547.330
37780 SITAP	9.662.388	9.662.388	0	9.662.388
39250 Ekonomsko upravlj. i struk. prilag.	15.780.563	15.780.563	0	15.780.563
39270 II Podrska zaposljavanju	19.029.289	19.029.289	0	19.029.289
39540 Urbana infrastruktura	37.251.285	37.251.285	0	37.251.285
40470 Zdravstveni sektor	25.991.515	25.949.269	42.246	25.949.269
41970 Struja 4	58.248.842	43.184.530	15.064.312	43.184.530
41670 Registracija zemljišta	24.134.978	19.142.948	4.992.030	19.142.948
43310 Kontrola Avijarne Influence	7.598.346	7.598.346	0	7.598.346
43250 Poljoprivreda i ruralni razvoj	32.025.260	12.530.829	19.494.431	12.530.829
43710 Projekat putne infrastrukt. i sigurnosti u BiH	38.059.004	36.276.030	1.782.975	36.276.030
45400 II Projekat upravljanja čvrstim otpadom	22.278.442	4.770.051	17.508.391	4.770.051
4729-BA Razvoj politike javne potrošnje	97.932.316	97.932.316	0	97.932.316
4704-BA Socijalna sigurnost i zapošljavanje	22.278.442	2.593.933	19.684.509	2.593.933
4912-BA Jačanje zdravstvenog sektora	15.084.362	0	15.084.362	0
SAUDIJSKI FOND ZA RAZVOJ	82.964.681	55.714.444	27.250.238	33.087.712
1/350 Rekonstrukcija BiH	45.253.463	45.239.201	14.262	22.612.470
Projekat četiri bolnice	37.711.219	10.475.243	27.235.976	10.475.243
LONDONSKI KLUB	698.443.000	698.443.000	0	541.874.920
London klub-ICC1997(Stari dug-Osnovni)	261.919.000	261.919.000	0	178.104.920
London klub-ICC1997(Stari dug-Opcioni)	436.524.000	436.524.000	0	363.770.000
MED. FOND ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE	93.417.184	74.346.067	19.071.117	68.235.055
408 Male farme 1	10.088.889	10.088.889	0	8.238.153
449 Male farme 2	23.346.131	23.346.131	0	19.455.108
562 Stočarstvo	22.155.227	22.155.227	0	21.785.973
687 Unapređenje ruralnog preduzetništva	20.421.905	17.699.794	2.722.111	17.699.794
772 Pобољшanje životnih uslova na selu	17.405.033	1.056.026	16.349.006	1.056.026
MEĐUNARODNI MONETARNI FOND - IMF	784.850.932⁴⁸	784.850.932	0	784.850.932
Stand-by aranžman III - I tranša	423.824.145	423.824.145	0	423.824.145
Stand-by aranžman III - II i III tranša	282.541.694	282.541.694	0	282.541.694
Stand-by aranžman III - IV tranša	78.485.093	78.485.093	0	78.485.093
VLADA KRALJEVINE BELGIJE	8.336.072	8.336.072	0	6.540.768
Belgijski "Izvozni" kredit 1	4.842.817	4.842.817	0	3.632.113
Belgijski "Izvozni" kredit 2	2.923.000	2.923.000	0	2.338.400
Belgijski "Izvozni" kredit 3	570.255	570.255	0	570.255
PARIŠKI KLUB	911.892.991	911.892.991	0	825.090.488

⁴⁸ Ugovoreni iznos jednak je njegovom angažovanom dijelu

USA (Stari dug)	39.232.507	39.232.507	0	35.037.630
Belgija (Stari dug)	9.330.279	9.330.279	0	8.428.974
Njemačka (Stari dug)	131.302.381	131.302.381	0	120.088.274
Švicarska (Stari dug)	49.663.277	49.663.277	0	45.203.514
Japan (Stari dug)	41.700.603	41.700.603	0	37.672.331
Finska (Stari dug)	814.679	814.679	0	721.968
Francuska (Stari dug)	355.016.048	355.016.048	0	320.721.498
Austrija (Stari dug)	186.817.312	186.817.312	0	168.770.759
Švedska (Stari dug)	10.450.936	10.450.936	0	9.261.621
Velika Britanija (Stari dug)	3.533.857	3.533.857	0	3.131.705
Španija (Stari dug)	366.475	366.475	0	331.073
Kanada (Stari dug)	6.800.795	6.800.795	0	6.026.865
Danska (Stari dug)	1.088.816	1.088.816	0	964.908
Italija (Stari dug)	75.775.027	75.775.027	0	68.729.366
RAZVOJNA BANKA VLJEČA EVROPE (CEB)	75.057.434	37.180.048	37.877.386	37.180.048
1499 Socijalni i stamb. fond za raseljene i povratak	15.646.640	15.646.640	0	15.646.640
1520 Primarna zdravstvena zaštita	19.638.991	19.519.685	119.306	19.519.685
1523 Mostarska gimnazija	2.024.284	2.013.723	10.561	2.013.723
1688 Državni zatvor	37.747.519	0	37.747.519	0
EVROPSKA KOMISIJA	78.233.200	78.233.200	0	70.409.880
Kredit za podršku budžetu	39.116.600	39.116.600	0	31.293.280
Makrofinansijska pomoć	39.116.600	39.116.600	0	39.116.600
VLADA JAPANANA	326.662.284	82.437.460	244.224.824	73.248.288
BH-P1 Podrška rudarstvu	80.075.473	80.075.473	0	70.886.301
BH-P1 TE Ugljevik	246.586.812	2.361.988	244.224.824	2.361.988
Organizacija zemalja izvoznica nafte - OPEC	61.899.078	16.551.768	45.347.310	14.032.574
853P Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja	7.557.885	7.557.885	0	5.038.691
1113P Unapređenje ruralnog preduzetništva	8.993.883	8.993.883	0	8.993.883
1022PB Sarajevska zaobilaznica	27.208.386	0	27.208.386	0
1189P Rekonstrukcija Željeznice (Sarajevo-Bradina)	18.138.924	0	18.138.924	0
1322P Projekat ruralnog razvoja	0	0	0	0
SVJETSKA BANKA - IBRD	1.188.582.678	1.083.660.775	104.921.903	692.060.160
IBRD 4038,4039,4040 (Stari dug)	954.469.827	954.469.827	0	562.869.211
IBRD 76290 Čvrsti otpad	33.249.110	2.402.450	30.846.660	2.402.450
IBRD 7839 Finansiranje malih i srednjih preduzeća	93.488.674	63.490.073	29.998.601	63.490.073
IBRD 7842 Otpadne vode za Sarajevo	46.157.588	2.080.946	44.076.642	2.080.946
IBRD 7896 Razvoj politike javne potrošnje	61.217.479	61.217.479	0	61.217.479
NJEMAČKA RAZVOJNA BANKA (KfW)	187.759.680	9.456.859	178.302.821	9.456.859
Sanacija gradskog vodovoda u Unsko-Sanskoj regiji	9.779.150	8.778.534	1.000.616	8.778.534
23476 Sanacija Hidroelektrane Rama	19.558.300	151.896	19.406.404	151.896
24282 Vodosnadbjevanje Banja Luka	19.558.300	526.429	19.031.871	526.429
24478 Vjetroelektrana Mesihovina	138.863.930	0	138.863.930	0
IZVOZNO UVOZNA BANKA KOREJE	106.478.553	106.478.553	0	106.478.553
Modernizacija bolnica	106.478.553	106.478.553	0	106.478.553
AUSTRIJSKA BANKA (UNICREDIT GRUPA)	52.393.601	38.503.862	13.889.740	38.503.862
Voda za Općinu Grude	4.488.493	4.488.493	0	4.488.493
Voda za Distrikt	9.704.787	9.704.787	0	9.704.787
Voda za Općinu Posušje	4.887.399	4.887.399	0	4.887.399
Voda za Općinu Srbac	3.314.259	3.314.259	0	3.314.259
Voda i kanalizacija Fojnica-Kiseljak	9.769.662	9.281.051	488.611	9.281.051
Voda za općinu Gradiška	4.789.301	4.789.301	0	4.789.301
Oprema za RAD Sarajevo	4.273.668	1.068.445	3.205.224	1.068.445
Oprema za 2 bolnice Sarajevo	6.315.399	0	6.315.399	0

Kanalizacija za Gradišku	4.850.633	970.127	3.880.506	970.127
FORTIS BANKA (ABN - AMRO)	30.584.181	30.584.181	0	19.879.941
12501 MISEF Klinički centar u Tuzli	30.584.181	30.584.181	0	19.879.941
Banka za rad i priv. i austr. pošt šted. (BAWAG)	17.540.187	17.540.187	0	17.540.187
Medicinska.oprema za RMC S. Mujić u Mostaru	5.015.864	5.015.864	0	5.015.864
Medicinska.oprema za Kliničku bolnicu Mostar	10.937.842	10.937.842	0	10.937.842
Medicinska oprema za Dom zdravlja Mostar	1.586.482	1.586.482	0	1.586.482
RAIFFAISEN BANKA	66.541.605	48.237.587	18.304.018	48.237.587
Modernizacija Univerziteta u Zenici	9.730.293	9.730.293	0	9.730.293
Voda za Općinu Laktaši	6.913.457	6.913.457	0	6.913.457
Vodosnadbijevanje Livno	6.869.595	6.869.595	0	6.869.595
Nova bolnica u Bijeljini	29.337.450	21.301.540	8.035.910	21.301.540
Modernizacija Univerziteta u Istočnom Sarajevu	13.690.810	3.422.703	10.268.108	3.422.703
EVROPSKA BANKA ZA OBN. I RAZ. (EBRD)	1.235.485.515	707.172.799	528.312.716	481.540.062
599 Električna energija	27.508.815	27.508.815	0	1.375.441
676 Telekomunikacije	34.155.988	34.155.988	0	1.707.799
891 Električna energija 2	100.882.644	100.882.644	0	31.847.828
944 Željeznice	40.931.287	40.931.287	0	17.030.487
31788 Regionalni putevi	136.908.100	113.368.574	23.539.526	87.930.534
35806 Električna energija 3	107.096.551	107.096.551	0	87.455.431
35418 Željeznice 2	136.908.100	79.491.257	57.416.843	74.110.382
35288 Vazdušni saobraćaj	33.249.110	29.528.426	3.720.684	24.337.221
36876 Kanalizacioni sistem Bijeljine	13.683.387	13.683.387	0	12.543.105
37543 Projekat rekonstrukcije puteva	146.687.250	88.558.540	58.128.710	78.925.366
37972 Elektroenergetski sistem	31.103.342	31.103.342	0	23.412.482
38716 Projekat koridor Vc	352.049.400	24.147.555	327.901.845	24.147.555
40327 Petlja Mahovljani	41.072.430	14.372.177	26.700.253	14.372.177
38770 Projekat gasifikacije Srednjobosanski kanton	33.249.110	2.344.254	30.904.856	2.344.254
UKUPNO	9.400.665.126	7.640.083.243	1.760.581.883	6.508.859.992
FEDERACIJA BIH - DIREKTNI DUG	Ugovoreno	Angažovano	Neangažovano na dan 31.12.2011.	Stanje duga na dan 31.12.2011.
KUVAJTSKI FOND ZA ARAPSKI EKONOMSKI RAZVOJ	42.996.700	42.996.700	0	28.996.555
Četiri ceste i most Musala	15.730.500	15.730.500	0	9.438.300
Snabdijevanje vodom	27.266.200	27.266.200	0	19.558.255
VLADA PORTUGALA	62.586.560	62.570.913	15.647	62.570.913
Nabavka vagona	62.586.560	62.570.913	15.647	62.570.913
ORGANIZACIJA ZEMALJA IZVOZNIKA NAFTE	15.115.096	15.115.096	0	10.076.587
Obrazovanje	15.115.096	15.115.096	0	10.076.587
UKUPNO	120.698.356	120.682.709	15.647	101.644.055
REPUBLIKA SRPSKA - DIREKTNI DUG	Ugovoreno	Angažovano	Neangažovano na dan 31.12.2011.	Stanje duga na dan 31.12.2011.
VLADA PORTUGALA	7.627.737	7.627.737	0	7.627.737
Nabavka vagona	7.627.737	7.627.737	0	7.627.737
VLADA POLJSKE	39.116.600	36.436.746	2.679.854	36.436.746
Željeznice	39.116.600	36.436.746	2.679.854	36.436.746
REPUBLIKA SRBIJA	36.965.187	5.649.085	31.316.102	5.649.085
Nabavka teretnih.vagona	28.163.952	0	28.163.952	0
Obrazovanje	8.801.235	5.649.085	3.152.150	5.649.085
UKUPNO	83.709.524	49.713.568	33.995.956	49.713.567
UKUPNO ZADUŽENJE BIH SA DIREKTNIM ZADUŽENJIMA ENTITETA	Ugovoreno	Angažovano	Neangažovano na dan 31.12.2011.	Stanje duga na dan 31.12.2011.
	9.605.073.006	7.810.479.520	1.794.593.486	6.660.217.614

PRILOG 2

**Pregled neangažovanih kreditnih sredstava
po zaključenim kreditnim sporazumima i plaćeni commitment fee**

Naziv projekta	Neangažovani dio ugovorenih kredita u KM	Plaćeni commitment fee u 2011. godini u KM	Datum efektivnosti	Datum zatvaranja kredita
EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ	528.312.717	3.178.709	-	-
38716 Projekat koridor Vc	327.901.845	1.713.754	25.09.2009.	31.12.2012.
35418 Željeznice 2	57.416.843	504.130	08.04.2008.	31.12.2012.
37543 Rekonstrukcije Puteva	58.128.710	343.329	14.07.2008.	31.12.2012.
31788 Regionalni putevi	23.539.526	148.518	09.08.2006.	31.12.2012.
40327 Mahovljani	26.700.253	161.843	19.07.2010.	31.12.2012.
38770 Projekat gasifikacije Srednjobosanskog kantona	30.904.856	242.271	28.09.2010.	07.09.2012.
35288 Vazdušni saobraćaj	3.720.684	26.343	10.08.2007.	30.06.2012.
35806 Električna energija 3	0	32.602	-	-
891 Električna energija 2	0	1.658	-	-
37972 Elektroenergetski sistem	0	1.905	-	-
36876 Kanalizacioni sistem Bijeljine	0	2.357	-	-
NJEMAČKA RAZVOJNA BANKA	178.302.821	406.706	-	-
24478 Mesihovina	138.863.930	303.765	05.07.2011.	31.12.2013.
24282 Voda za Banja Luku	19.031.871	48.752	30.04.2010.	29.12.2013.
23476 Sanacija hidroelektrane Rama	19.406.404	48.896	28.04.2009.	31.12.2013.
Sanacija Vodosnabdijevanja Unsko-Sanske regije	1.000.616	5.293	01.06.2005.	30.6.2012.
RAIFFAISEN BANKA	18.304.018	63.557	-	-
Nova bolnica Bijeljina	8.035.910	59.164	30.09.2010.	30.09.2012.
Univerzitet u Istočnom Sarajevu	10.268.108	3.095	25.11.2011.	31.12.2014.
Vodosnabdijevanje Livno	0	1.309	-	-
Voda za Općinu Laktaši	0	-10	-	-
VLADA KRALJEVINE ŠPANIJE	20.038.511	27.695	-	-
Nabavka 9 garnitura vozova i vagona	13.971.878	24.620	25.10.2006.	25.10.2013.
Voda Široki, Ljubuški, Fojnica	6.066.633	3.075	06.04.2009.	12.12.2011.
Projekat za vodu	0	0	-	-
AUSTRUJSKA BANKA (UNICREDIT GRUPACIJA)	13.889.740	2.168	-	-
Voda Fojnica-Kiseljak	488.611	2.168	12.02.2009.	30.04.2012.
Oprema za 2 bolnice Sarajevo	6.315.399	0	22.12.2011.	15.02.2012.
Kanalizacija za Gradišku	3.880.506	0	02.12.2011.	30.04.2012.
Oprema za RAD Sarajevo	3.205.224	0	17.10.2011.	15.03.2012.
SVJETSKA BANKA - IDA	93.653.256	0	-	-
41970 Struja 4	15.064.312	0	13.04.2007.	31.10.2012.
43250 Poljoprivredni i ruralni razvoj	19.494.431	0	26.02.2008.	30.06.2012.
47040 Socijalna sigurnost i zapošljavanje	19.684.509	0	07.10.2010.	28.02.2015.
45400 II Upravljanje čvrstim otpadom	17.508.391	0	23.10.2009.	30.06.2014.
43710 Putna infrastruktura u BiH	1.782.975	0	19.09.2008.	31.10.2012.
41670 Registracija zemljišta	4.992.030	0	13.04.2007.	31.07.2012.
4912-BA Jačanje zdravstvenog sektora	15.084.362	0	27.12.2011.	31.12.2014.
40470 Zdravstveni sektor	42.246	0	03.04.2006.	30.04.2012.
EVROPSKA INVESTICIJSKA BANKA	429.388.046	0	-	-
23871 Električna energija	111.953.665	0	24.02.2009.	31.12.2013.
23376 Željeznice 2	84.100.690	0	08.10.2008.	30.06.2012.
24475 Koridor Vc	72.365.710	0	27.8.2010.	29.02.2012.
25254 Mala i srednja preduzeća	82.734.781	0	26.8.2011.	26.11.2013.
23255 Put Banja Luka - Gradiška	29.337.450	0	06.08.2007.	31.12.2013.
23599 Sanacija puteva u RS	11.734.980	0	11.12.2007.	31.12.2012.
23924 Sanacija puteva u FBiH	10.757.065	0	12.09.2008.	31.12.2012.
20515 Putevi	26.403.705	0	27.09.2009.	20.03.2013.

VLADA JAPANA	244.224.824	0	-	-
BH-PI TE Ugljevik	244.224.824	0	17.02.2010.	17.02.2018.
SVJETSKA BANKA - IBRD	104.921.903	0	-	-
78390 Finansiranje malih i srednjih preduzeća	29.998.601	0	16.08.2010.	31.07.2014.
78420 Otpadne vode za Sarajevo	44.076.642	0	15.07.2010.	30.11.2015.
76290 Čvrsti otpad	30.846.660	0	23.10.2009.	28.02.2014.
ORGANIZACIJA ZEMALJA IZVOZNIKA NAFTE	45.347.310	0	-	-
1022 Sarajevska zaobilaznica	27.208.386	0	09.01.2009.	31.12.2011.
1189 Željeznica Sarajevo - Bradina	18.138.924	0	09.01.2009.	31.12.2011.
RAZVOJNA BANKA VLJEČA EUROPE	37.877.386	0	-	-
Državni Zatvor	37.747.519	0	22.09.2011.	31.12.2012.
1520 Primarna zdravstvena zaštita	119.306	0	05.04.2007.	09.03.2012.
Mostarska Gimnazija	10.561	0	19.07.2007.	31.12.2011.
SAUDIJSKI FOND ZA RAZVOJ	27.250.238	0	-	-
Projekat četiri bolnice	27.235.976	0	21.02.2010.	31.12.2012.
1/350 Rekonstrukcija BiH	14.262	0	24.12.1996.	31.12.2011.
MEĐUNARODNI FOND ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE	19.071.117	0	-	-
772 Pобољшanje životnih uslova na selu	16.349.006	0	28.05.2010.	31.12.2015.
697 Ruralno preduzetništvo	2.722.111	0	23.05.2008.	31.12.2013.
UKUPNO	1.760.581.883	3.678.835		
DIREKTNI DUG FEDERACIJE BIH				
	Neangazovani dio ugovorenih kredita u KM	Plaćeni commitment fee u 2011. godini u KM	Datum efektivnosti	Datum zatvaranja kredita
	15.647	0,00		
Nabavka vagona	15.647		17.05.2002.	31.12.2012.
UKUPNO	15.647	0,00		
DIREKTNI DUG REPUBLIKE SRPSKE				
	Neangazovani dio ugovorenih kredita u KM	Plaćeni commitment fee u 2011. godini u KM	Datum efektivnosti	Datum zatvaranja kredita
VLADA POLJSKE	2.679.854	0,00		
Željeznice	2.679.854		31.08.2010.	15.04.2012.
REPUBLIKA SRBIJA	31.316.102	0,00		
Nabavka teretnih vagona	28.163.952		13.05.2011.	31.12.2014.
Obrazovanje	3.152.150		13.05.2011.	31.12.2014.
UKUPNO	33.995.956	0,00		
UKUPNO ZADUŽENJE BIH SA DIREKTNIM ZADUŽENJIMA ENTITETA				
	Neangazovani dio ugovorenih kredita u KM	Plaćeni commitment fee u 2011. godini u KM	Datum efektivnosti	Datum zatvaranja kredita
UKUPNO	1.794.593.486	3.678.835		

PRILOG 3

**Pregled projekata u postupku zaključivanja
i projekata u pripremi sa stanjem
na dan 11.04.2012. godine**

Projekti u postupku zaključivanja

	Kreditor i naziv projekta	Iznos	Napomena
	EBRD		
1	Amandman na sporazum - Regionalni projekat željeznica	€ 10.000.000	Ratifikovan, potrebno potpisivanje ugovora između Banke i FBiH, potpisivanja supsidijarnog ugovora sa Federacijom, izdavanje Pravnog mišljenja
2	Projekat vodovod i kanalizacija Sarajevo	€ 30.000.000	Ratifikovan, potrebno potpisivanje ugovora između Banke i FBiH, potpisivanja supsidijarnog ugovora sa Federacijom, izdavanje Pravnog mišljenja
3	Ugovor o zajmu - Sarajevo Kanton Projekat gradskih saobraćajnica	€ 16.500.000	Potpisan, potrebno potpisivanje ugovora između Banke i FBiH, potpisivanje supsidijarnog ugovora sa Federacijom i postupak ratifikacije
4	Ugovor o zajmu - Projekat obilaznice Brčko	€ 28.500.000	Potpisan ugovor, u toku potpisivanje podugovora, u postupku ratifikacije
5	Ugovor o zajmu - Projekat vodosnadbijevanja Čapljina	€ 5.000.000	Potpisan 3.04.2012, u pripremi za postupak ratifikacije
6	Ugovor o zajmu - Projekat regionalnog vodovoda Plava voda	€ 11.000.000	Usvojena inicijativa za vođenje pregovora, potreban završetak procedure u Federaciji, pregovori
7	Ugovor o garanciji - Projekat međunarodni aerodrom Sarajevo	€ 25.000.000	Ratifikovan i objavljen, donesena Odluka o garanciji, Potrebno potpisivanje od strane Federacije BiH Ugovora o podgaranciji dostavljen 30.11.2011., te izdavanje Pravnog mišljenja
8	Ugovor o garanciji - Autoput Banja Luka-Doboj Faza I	€ 150.000.000	Završeni pregovori, Ugovor prihvaćen na Predsjedništvu BiH i očekuje se potpisivanje, odgođeno potpisivanje i prihvatanje na BoRDU Banke zbog primjedbi EK na projekat
	Ukupno	€ 276.000.000	
	E I B		
9	Koridor Vc II faza	€ 166.000.000	Usvojena inicijativa za vođenje pregovora, pregovori zakazani sa početkom 25.04.2012
10	Projekat bolnica u Republici Srpskoj	€ 100.000.000	Ratifikovan, u postupku objave, potrebno usaglasiti i potpisati supsidijarni ugovor sa RS, i izdavanje pravnog mišljenja
11	Projekat prevencije i zaštite od poplava-A (RS)	€ 55000.000	U postupku ratifikacije, potpisivanja supsidijarnog ugovora, i izdavanja pravnog mišljenja

	Ukupno	€ 321.000.000	
	SVJETSKA BANKA		
12	Sporazum o finansiranju (Projekat razvoja navodnjavanja) BIH/IDA (25.800.000,00 SDR)	\$40.000.000,00	Prihvaćena inicijativa na Savjetu ministara, završeni pregovori, u pripremi za upućivanje na prihvatanje na Savjet ministara i na Odboru direktora banke
13	Sporazum o zajmu (Dodatno finansiranje za Projekat poboljšanja pristupa finansijskih sredstava za mala i srednja preduzeća) BIH/IBRD (EUR 90,100,000)	\$120.000.000,00	Održane tehničke diskusije, upućena inicijativa na Savjet ministara
	Ukupno	\$160.000.000,00	
	O P E C		
14	Projekat stambene obnove za izbjeglice	\$7.000.000,00	Ratifikovan, objavljen, Potrebno potpisivanje Supsidijarnog ugovora FBiH, izdavanje Pravnog mišljenja
15	Projekat poboljšanja životnih uslova na selu	\$6.000.000,00	Ratifikovan, objavljen, u toku potpisivanje Supsidijarnog ugovora FBiH, izdavanje Pravnog mišljenja
	Ukupno	\$13.000.000,00	
	AUSTRIJA		
16	Projekat opremnja bolnice u Orašju	€ 2.215.000	Ratifikovan, potrebna korekcija pravnog mišljenja
17	Projekat bolnica u Goraždu	€ 4.300.000	Usvojena inicijativa VM, potreban završetak aktivnosti u Federaciji,
18	Projekat nabavka opreme za Univerzitet u Banja Luci	€ 6.000.000	U postupku pripreme za ratifikaciju
19	Projekat nabavke opreme za univerzitet u Bihaću	€ 5.000.000	u postupku pripreme za pokretanje Inicijative prema Savjetu ministara i pregovora
20	Projekat vodovod i kanalizacija u Opštini Čelić	€ 3.111.803	Potpisan, u postupku ratifikacije i potpisivanja supsidijarnog ugovora sa Federacijom
21	JU bolnica Abdulah Nakaš	€ 6.490.000	Usvojena inicijativa na Savjetu ministara, očekuje se završetak aktivnosti u Federaciji
	Ukupno	€ 27.116.803	
	EVROPSKA UNIJA		
22	Projekt makrofinansijske pomoći	€ 100.000.000	ispunjeni uslovi za efektivnost,
	Ukupno	€ 100.000.000	
	NJEMAČKA		
23	Zamjena duga III (ne ulazi u zbir) € 12.800.000,00		U postupku ratifikacije
	K f W		
24	Projekat Cijevna III kredit	€ 50.000.000	Potpisan, u postupku ratifikacije i potpisivanja supsidijarnog ugovora
	Projekat Cijevna III grant € 5.390.000,00		Potpisan, u postupku ratifikacije i potpisivanja supsidijarnog ugovora
25	Projekat struja- SCADA kredit	€ 11.000.000	Potpisan, u postupku ratifikacije i potpisivanja supsidijarnog ugovora
	Projekat struja- SCADA/ grant € 6.000.000,00		Potpisan, u postupku ratifikacije i potpisivanja supsidijarnog ugovora

	Ukupno kredit	€ 61.000.000	
	Razvojna banka Vijeće Evrope		
26	Kreditni sporazum za dodatno finansiranje u zdravstvu	€ 9.200.000	Usvojena inicijativa na VM, očekuje se Draft Sporazuma i usaglašavanje
27	Okvirni sporazum - Projekat Plava voda	€ 11.000.000	Usvojena inicijativa, očekuje se draft sporazuma
	Ukupno	€ 20.200.000	
	KRALJEVINA ŠPANIJA		
28	Projekat talgo vozova u Republici Srpskoj	€ 32.000.000	Predsjedništvo donijelo Odluku o prihvatanju, očekuje se potpisivanje
	Ukupno	€ 32.000.000	
	KUVAJT		
29	Projekat Autoput Kakanj-Donja Gračanica	€ 30.000.000	Ratifikovan, objavljen, Federacija BiH nije ispunila uslove za efektivnost
	Ukupno	€ 30.000.000	
	SAUDIJSKI FOND		
30	Projekat održivog povratka u BiH i i Izgradnja Opštinske zgrade Srebrenik	\$18.000.000	Usvojen na Predsjedništvu BiH, očekuje se potpisivanje
	Ukupno	\$18.000.000	
	KOREJA		
31	Projekat Modernizacija bolnica u BiH faza III aranžman i sporazum o zajmu	\$30.000.000	Aranžman potpisan 10.4.2012. u pripremi za ratifikaciju, Kreditni sporazum prihvaćen na Predsjedništvu BiH, očekuje se potpisivanje
	Ukupno	\$30.000.000	
	IRAN		
	Memorandum o razumijevanju između BiH i Iranske razvojne banke € 150.000.000,00		Usvojena inicijativa VM, očekuju se pregovori
	IFAD		
32	Kreditni sporazum - Razvoj ruralnog poslovanja	\$13.500.000	Usvojena inicijativa VM, završene tehničke diskusije,
	Ukupno	\$13.500.000,00	

Projekti u pripremi

	Naziv projekta	Iznos	Napomena
1	E B R D		
	Ukupno	€ 0,00	
2	E I B		
	Grant BIH/EIB Projekat vodovoda i kanalizacije u FBiH IPA 2010 8.000.000,00 EUR		
	Ugovor o garanciji za Projekat vjetrenjača i hidroenergije Mostar		
	Projekat vjetroelektrana Poklečanj		
	Projekat elektrodistribucija BiH		
	Ukupno	€ 0,00	
3	SVJETSKA BANKA		
	Rijeka Sava plovni put FY13 16, mil USD/IDA		
	Zajam za razvojne politike/budžetska podrška DPL2 IBRD FY12	\$100.000.000,00	
	Projekat zaštite od rizika katastrofa FY12 UDS/IDA	\$2.000.000,00	
	Ukupno	\$102.000.000,00	
4	O P E C		
	Projekat zaobilaznice Mostara		
	Projekat obnove obrazovanja (Tuzlanski kanton)	\$8.000.000,00	
	Ukupno	\$8.000.000,00	
5	AUSTRIJA		
	Projekat JU Kantonalna bolnica Zenica		
	Livno-vodosnabdijevanje		
	Univerzitet Bihać		
	Unsko-sanski kanton -5 bolnica		
	Univerzitet Sarajevo		
	Brčko-ginekološko akušersko odjeljenje		
	Trebinje -vodosnabdijevanje		
	Sanitetska vozila u RS		
	Ukupno		
6	NJEMAČKA / KfW		
	Sporazum o finansijskoj saradnji u 2010.		Očekuje se draft
	Program energetskeg sektora IV (HE Vrilo I)	€ 70.000.000,00	Sporazuma
	Hidroelektrana Trebinje faza III kredit	€ 6.000.000,00	Očekuje se draft
	Hidroelektrana Trebinje faza III grant € 4.000.000,00		Sporazuma
	Program energetskeg sektora HE Vrilo II	€ 30.000.000,00	Očekuje se draft
	Vjetroelektrane u RS	€ 50.000.000,00	Sporazuma
	Projekat tretiranja otpadnih voda u Mostaru IPA 2011 grant € 7.000.000,00		
	Vodosnabdijevanje (Tuzla, Zenica , Travnik) KfW i SECO kredit	€ 18.000.000,00	
	Vodosnabdijevanje (Tuzla, Zenica , Travnik) KfW i SECO grant € 9.500.000,00		
	Ukupno	€ 174.000.000,00	
	ITALIJA		
	Vladin sporazum o kreditu za SME	€ 15.000.000,00	Usaglašavanje
		€ 15.000.000,00	drafta sporazuma
B. Sveukupno projekti u pripremi			

Napomena: Za projekte u pripremi ne može se sa sigurnošću tvrditi da će navedeni biti realizovani, što zavisi od potreba i interesa korisnika, kao i kreditora. Isto tako može doći do značajnih izmjena u iznosima, kao i preusmjeravanja sredstava za druge prioritete i potrebe.

PRILOG 4

**Pregled stanja duga Federacije BiH po osnovu izdatih
garanacija za zaduženja kantona, općina i javnih preduzeća
zaključno sa 31.12.2011. godine**

Garancije kantona u FBiH /Federalno ministarstvo finansija⁴⁹

Kanton	Korisnik garancije	Naziv	Iznos garancije	Originalna valuta garancije	Vrsta duga	Stanje duga u KM	Datum dostavljanja podataka o dugu	Vanjski (u KM)	Unutrašnji (u KM)
Kanton 10	WB-IDA / Bosna i Hercegovina	Garancija za Općinu Livno	684.662,98	KM	Vanjska	723.269,53	30.09.2011		
Kanton 10	WB-IDA / Bosna i Hercegovina	Garancija Za Općinu Glamoč	154.601,80	KM	Vanjska	163.319,44	30.09.2011		
Kanton 10	WB-IDA / Bosna i Hercegovina	Garancija za Općinu Tomislavgrad	303.313,01	KM	Vanjska	320.416,13	30.09.2011		
Kanton 10	WB-IDA / Bosna i Hercegovina	Garancija za Općinu Bosansko Grahovo	24.845,00	SDR	Vanjska	55.995,69	30.09.2011		
						1.263.000,79		1.263.000,79	
Zapadnohercegovački	UniCredit Bank Austria Creditanstalt AG	Akumulacija Tribistovo Postuje	2.498.887,26	EUR	Unutrasnja	4.887.398,67	30.09.2011		
Zapadnohercegovački	UniCredit Bank Austria Creditanstalt AG	Projekt vodoopskrbe Općine Grude	2.300.000,00	EUR	Unutrasnja	4.498.409,00	30.09.2011		
Zapadnohercegovački	Razvojna banka Federacije BiH	Završetak radova Klinička bolnica Mostar	7.000.000,00	KM	Unutrasnja	5.537.035,00	30.09.2011		
Zapadnohercegovački	Federalno ministarstvo finansija	Garancija za JP"Komrad"Posusje	4.791.186,97	KM	Unutrasnja	4.791.186,97	30.09.2011		
						19.714.029,64			19.714.029,64
Hercegovačko-neretvanski	Razvojna banka Federacije BiH	Garancija za kredite bolnicama-korejski	18.179.222,97	KM	Unutrasnja	18.179.222,97	31.12.2011		
	Razvojna banka Federacije BiH	Garancija za kredite bolnicama-saudjski	15.537.660,20	KM	Unutrasnja	15.537.660,20	31.12.2011		
	Razvojna banka Federacije BiH	Garancija za zavod zdravstvenog osiguranja	6.000.000,00	KM	Unutrasnja	6.000.000,00	31.12.2011		
						39.716.883,17			39.716.883,17
Srednjobosanski kanton	UniCredit Bank Austria Creditanstalt AG	Garancija za vodovod Fojnica-Kiseljak	4.995.149,00	EUR	Unutrasnja	9.769.662,27	30.09.2010		
Tuzlanski kanton	Export-import banka LTD Maderska	"Cerik" faza I Postrojenja za proizvodnje pitke vode	6.500.000,00	EUR	Unutrasnja	7.940.669,80	31.12.2011		
						9.769.662,27			9.769.662,27
						7.940.669,80			7.940.669,80
		Ukupno							78.404.245,67

⁴⁹ Izvor podataka: Federalno ministarstvo finansija

Garancije općina u FBiH / Federalno ministarstvo finansija⁵⁰

Opština/Izdavalac garancije	Korisnik garancije	Naziv	Iznos garancije u originalnoj valuti	Valuta	Vrsta duga	Stanje duga u KM	Datum dostavljanja podataka o stanju duga
Zenica	WB-IBRD	Garancija za Reg dep Mošćanica	1.500.000,00	EUR	Vanjski	2.933.745,00	31.12.2011
Tuzla	WB-IDA	JP Reg centar za upr cvrstim otpadom	6.500.000,00	KM	Vanjski	6.001.886,62	31.12.2011
Cazin	WB-IDA	Garancija općine za "Vodovod" d.o.o.	1.625.687,00	SDR	Vanjski	3.573.198,25	31.03.2011
Gračanica	Export-import banka LTD Madarska	JZU "Dr. Mustafa Beganovic"	600.000,00	KM	Vanjski	600.000,00	31.12.2010
Sapna	Vlada Republike Srpske	Garancija za JP Reg.depo.Zvornik	67.200,00	SDR	Vanjski	140.000,00	30.06.2010
	Vlada Republike Srpske	Garancije za JP Reg.dep.Zvornik	166.600,00	EUR	Vanjski	359.000,00	30.06.2010
UKUPNO VANJSKE GARANCIJE							
Posušje	WB-IDA	Garancije za JP Komrad	5.195.002,23	KM	Unutrašnji	5.192.002,23	30.09.2011
Čelic	WB-IDA	Garancija za JP EKO DEP	127.111,09	SDR	Unutrašnji	295.189,32	31.12.2011
	WB-IDA	Garancija za JP EKO DEP	132.480,00	SDR	Unutrašnji	307.657,51	31.12.2011
Kakanj	KfW Njemačka	Garancija za Vodokom Kakanj	7.328.806,00	KM	Unutrašnji	6.594.300,00	31.12.2011
	UniCredit bank dd BiH	Garancija JP'9. septembar"	102.258,38	EUR	Unutrašnji	123.851,53	31.12.2011
Srebrenik	UniCredit bank dd BiH	Garancija JP '9. septembar"	76.693,78	EUR	Unutrašnji	75.012,73	31.12.2011
	UniCredit bank dd BiH	Garancija za JP Komunalno	45.000,00	KM	Unutrašnji	15.977,81	31.12.2011
Stolac	WB-IDA	Garancija za JP	220.000,00	SDR	Unutrašnji	510.904,68	31.12.2011
	Hypo Alpe Adria Bank dd Mostar	Garancija za doo Gradska dvorana	600.000,00	KM	Unutrašnji	600.000,00	31.03.2010
Tuzla	Sparkasse Bank dd	Garancija za JP "KTV 7"	400.000,00	KM	Unutrašnji	400.000,00	31.12.2011
	Export-import banka LTD Madarska	"Cerik" faza I Postr za proiz pitke vode	5.800.000,00	EUR	Unutrašnji	7.940.669,80	31.12.2011
Jablanica	VB Leasing BH d.o.o Sarajevo	Garancija za JKP	200.000,00	KM	Unutrašnji	193.334,00	31.12.2008
	VB Leasing BH d.o.o Sarajevo	Garancija za JKP	22.301,90	EUR	Unutrašnji	6.555,26	31.12.2008
	VB Leasing BH d.o.o Sarajevo	Garancija za JKP	64.852,29	EUR	Unutrašnji	19.062,26	31.12.2008
	VB Leasing BH d.o.o Sarajevo	Garancija za JKP	2.898,30	EUR	Unutrašnji	851,90	31.12.2008
Sanski Most	Sparkasse Bank dd	Garancija za Općinski komunalni fond	1.200.000,00	KM	Unutrašnji	846.940,72	30.06.2011
	Sparkasse Bank dd	Garancija za Općinski komunalni fond	300.000,00	KM	Unutrašnji	315.179,66	30.06.2011
	Sparkasse Bank dd	Garancija za JK Sana	250.000,00	KM	Unutrašnji	150.868,24	30.06.2011
Teočak	UniCredit bank dd BiH	Garancija za JKP "VIK"	1.900.000,00	KM	Unutrašnji	826.856,46	30.06.2011
	Vlada Republike Srpske	Garancija za EKO-DEP Bijeljina	82.800,00	SDR	Unutrašnji	182.580,71	31.03.2010
UKUPNO UNUTRAŠNJE GARANCIJE							
						24.597.794,82	
SVE UKUPNO						38.205.624,69	KM

⁵⁰ Izvor podataka: Federalno ministarstvo finansija

Garancije javnih preduzeća u FBiH /Federalno ministarstvo finansija⁵¹

Izdavalac garancije	Kreditor	Naziv	Iznos garancije u originalnoj valuti	Valuta	Vrsta duga	Stanje duga u KM 30% od iznosa garancije	Datum dostavljanja podataka o stanju duga
Federacija BiH	EBRD / Bosna i Hercegovina	Grancija za JP Med. aerodrom Sarajevo	25.000.000,00	EUR	Vanjski	14.668.725,00	31.12.2011.
Federacija BiH	UniCredit Bank Mostar i Intesa Sanpaolo banka	Garancija za JP Željeznice FBiH	40.350.050,50	EUR	Unutrašnji	23.675.351,78	31.12.2011.

⁵¹ Izvor podataka: Federalno ministarstvo finansija FBiH

PRILOG 5

Pregled garancija Vlade Republike Srpske Odobrena, povučena kreditna sredstva i stanje duga na dan 31.12.2011. godine

GARANCIJE VLADE REPUBLIKE SRPSKE - STANJE DUGA NA DAN 31.12.2011. godine⁵²

Red. br.	Kreditor / Naziv kredita po osnovu kojeg je izdata garancija Vlade RS	Odobrena kreditna sredstva		Povučena sredstva		UČESĆE % (8/4-6)	Otplaćena glavnica		STANJE DUGA 31.12.2011. god.	
		u org. valut	preračun u KM	u org. valut	preračun u KM		u origin. valut	preračun u KM	u origin. valut	preračun u KM
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	EBRD-Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje vodovodne i kanalizacione mreže, Bijeljina faza II	5.000.000,00 EUR	9.779.150,00	50.000,00	97.791,50	1,00%	0,00 EUR	0,00	50.000,00 EUR	97.791,50
2	„UniCredit Bank“ a.d. Banja Luka- Projekat modernizacije elektrolokomotiva i vagona	8.248.365,14 EUR	16.132.400,00	2.568.237,38	5.023.035,71	31,14%	0,00 EUR	0,00	2.568.237,38 EUR	5.023.035,71
	UKUPNO GARANCIJE VLADE RS		25.911.550,00		5.120.827,21	32,14%	-	0,00	-	5.120.827,21

⁵² Izvor podataka: Ministarstvo finansija Republike Srpske

PRILOG 6

**Kvartalni analitički prikaz stanja nevladinog vanjskog duga
za period 31.12.2010 – 30.09.2011. godine**

(u mil. KM)

ŠIFRA NACE	NACE DJELATNOST	31.12.2010.	31.03.2011.	30.06.2011.	30.09.2011.
01	Poljoprivreda, lov i pripadajuće uslužne djelatnosti	4.390	4.480	5.808	5.808
14	Vađenje kamenja	8.237	10.059	7.560	7.560
15	Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića	146.144	147.685	146.662	146.038
20	Prerada drveta i proizvoda od drveta i plute, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	27.872	27.872	27.872	27.872
26	Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	93.075	93.955	89.240	89.240
27	Proizvodnja baznih metala	212.154	188.515	155.733	152.586
28	Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	8.940	8.945	8.945	8.945
29	Proizvodnja mašina i uređaja, d.n.	12.819	12.819	12.819	12.819
31	Proizvodnja električnih mašina i aparata, d.n.	10.465	10.585	11.344	11.142
34	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	46.104	46.091	46.085	45.621
36	Proizvodnja namještaja; ostala prerađivačka industrija, d.n.	2.358	2.358	2.358	2.262
40	Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i toplom vodom	28.466	29.125	30.438	32.159
45	Građevinarstvo	20.011	20.782	21.251	21.812
50	Trgovina, održavanje i popravak motornih vozila i motocikla; trgovina na malo motornim gorivima i mazivima	47.476	47.480	47.482	49.340
51	Trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	738.482	794.365	774.497	788.001
52	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima; popravak predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	83.117	75.321	68.976	82.560
63	Prateće i pomoćne djelatnosti u saobraćaju; djelatnost putničkih agencija	3.756	3.801	3.497	3.433
64	Pošta i telekomunikacije	101.261	99.250	101.703	97.315
65	Finansijsko posredovanje, osim osiguranja i penzijskih fondova	5.955.425	5.786.466	5.759.760	5.674.807
70	Poslovanje nekretninama	108.585	109.563	109.787	87.580
71	Iznajmljivanje mašina i opreme bez rukovaoca i iznajmljivanje predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	654	654	654	654
72	Računarske i srodne djelatnosti	1.717	1.717	1.717	1.717
74	Ostale poslovne djelatnosti	254.341	254.612	254.718	254.847
	Ostale djelatnosti	782.293	784.228	793.609	837.072
	UKUPNO	8.698.142	8.560.728	8.482.515	8.441.190

Napomena: Podaci nisu konačni i odnose se na na treći kvartal 2011. a obuhvataju i revidirane podatke za prvi i drugi kvartal 2011. godine. Podaci su rezultat anketnog istraživanja o stranim ulaganjima koje CBBiH provodi redovno na kvartalnom i godišnjem osnovu. Ovi podaci obuhvataju samo one poslovne subjekte za koje CBBiH raspolaže informacijom da imaju iznos direktnog stranog ulaganja veći od 100.000 KM i mikro kreditne organizacije u BiH